

25. 06. 2025

1 / 3

Dno TRE 9285/02.04.02/2024

Alueellinen Jätehuoltolautakunta
Kirjaamo
PL 487
33101 Tampere

Pirkanmaan Jätehuolto Oy
toimitusjohtaja Pasi Muurinen
Kelloportinkatu1
33100 Tampere

Toimitettu: jatehuoltolautakunta@tampere.fi pasi.muurinen@pihoy.fi
sekä: Jätehuoltopäällikkö anu.toppila@tampere.fi
Johtaja, kaupunkiympäristön palvelualue mikko.nurminen@tampere.fi

Asia

Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:n toiminta. Esitys alueellisen putkikeräyksen jätetaksaksi 1.10.2025 lähtien.

Asunto Oy Tampereen Ranta-Tampellan Laiturin hallitus (AsOy Laituri) jätti 8.heinäkuuta 2024 vastineen Jätehuoltolautakunnan ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n (PJH) ehdotukseen vuoden 2025 alusta noudatettavaksi putkikeräyksen jätehuoltomaksuksi. Lisäksi Ranta-Tampellan 15 taloyhtiötä tekivät yhteisen kirjelmän samasta aiheesta, johon AsOy Laituri ilmoitti liittyvänsä. Kirjelmät on noteerattu sekä Pirkanmaan Jätehuollon hallituksessa, Tampereen kaupungin kiinteistöhallinnassa sekä kesäkuussa lopettaneessa Jätehuoltolautakunnassa. Jätehuoltolautakunnan syksyllä 2024 päättämä tariffi putkikeräyksen maksuksi (4,08 €/km², v) astui voimaan 1.1.2025. Ranta-Tampellassa sen mukainen laskutus aloitettiin 20.2.2025 lähtien jolloin putkikeräysjärjestelmä Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:n (RTP) otettiin aluella käyttöön. Jätehuoltolautakunta, PJH ja kaupunki selvittivät R-T kiinteistöjen valituksen vuoksi onko päätetty tariffi lain mukainen. Saadut lausunnot totesivat että Tampereella noudatettu käytäntö jätteen vastaanottokohdaksi ei voi sisältää yksityisoikeudellisen yhtiön (RTP) kuluja vaan jäte otetaan vastaan RTP:n koontiasemalla.

Lautakunnan esitys 20.5.2027 alentaa jätteen vastaanottotaksan (-69%) 1.10.2025 lähtien arvoon 1,26 €/km²,vuosi. Päätöksen myötä jätetään RTP:n osakkaat, eli alueen taloyhtiöt sopimaan keskenään miten RTP-yhtiön toiminta järjestetään jätehuoltolain tarkoittamana jätteen kerääjänä ja samalla miten 8,5-10 M€ investoinnin korot ja kuoletuksen maksetaan.

Asunto Oy Tampereen Ranta-Tampellan Laituri on Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:n (RTP) osakas. Tampereen kaupunki on alueen kaavan mukaisen rakennusluvan vahvistaessaan edellyttänyt Ranta-Tampellaan rakennettavien kiinteistöjen liittyvän RTP:n toteuttamaan jätehuolto järjestelmään RTP:n yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen mukaisesti.

Perustelut

Ranta-Tampellan asuntoyhtiöt eivät ole voineet vaikuttaa jätehuollon toimitustapaan. Tampereen kaupunki on Ranta-Tampellan kaavan hyväksyessään edellyttänyt jokaisen asuntoyhtiön lunastamaan Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:n (RTP) osakkuuden jätehuollon hoitamiseksi. RTP Oy:n Yhtiöjärjestyksensä 2§ mukaisesti yhtiö tuottaa toteuttamaansa ja hallinnoimaansa putkijärjestelmään perustuvia jätelajien keräys- ja noutopalveluja. Osakassopimuksessa (27.11.201) on yhtiöjärjestyksen 4§:ssä mainitun omakustannuseriaa lisäksi sovittu tarkemmin 6.kappaleessa RTP:n tulorahoituksen periaatteet. Niiden mukaisesti alueen taloyhtiö ei ole velvollinen pääomittamaan RTP:n toimintaa osakepääoman ja SVOP-sijoituksen maksun lisäksi. Sen sijaan tulorahoitus perustuu Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ltä laskutettavalla palvelumaksulla.

Yhtiön investoinneista ja rakennusaikaisen pääoman hankinnasta aiheutuvien kulujen on Osakassopimuksen 7.5.1 § sovittu katettavan RTP Oy:n osakkeisiin sijoitetun osakepääoman ja RTP-yhtiöön sijoitetun vapaan pääoman rahaston varoilla ja riittävän pääomakulujen kattamiseksi investointien kuoletusaikana.

Asuntoyhtiön osakkaille on asunto-osakekauppojen yhteydessä erikseen kysyttäessä vahvistettu ettei yksikään Ranta-Tampellan kaavamääräykseen sidottu asuntoyhtiö ei ole velvollinen investoimaan lisää pääomaa RTP-yhtiön omistukseen.

RTP:n yhtiökokouksissa 2024 ja 2025 esitettiin RTP:n vuoden 2025 aikana käyttöönotettavan putkikeräysjärjestelmän olevan toteutettu alueelle suunnitelman mukaisesti. Toimintakertomuksen esittelyssä korostettiin että RTP:n tiiviisti rakennetun toiminta-alueen putkikeräys on mahdollista toteuttaa yhtiöjärjestyksen omakustannustavoitteiden mukaisesti. Huolena esitettiin kaavoitettujen tonttien rakennushankkeiden hetkellinen seisahtuminen ja tästä aiheutuva RTP-osakkeiden osapääoman merkinnän viivästyminen. Tämä mahdollisuus on otettu huomioon myös RTP:n yhtiöjärjestyksessä ja osakassopimuksessa.

Katsomme että Tampereen kaupunki on Ranta-Tampellan alueen rakennushankkeita luvittaessaan velvollinen vastaamaan kaavamääräyksen mukaisten kiinteistöjen toteutuksen viivästyisestä RTP-yhtiölle mahdollisesti aiheutuvista maksuvajeista.

Lausuntoa kirjoittaessa ei Ranta-Tampellan taloyhtiöille ole vielä kukaan toimitettu ehdotuksia Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:n yhtiöasiakirjoihin.

Vaatimukset

Toteamme että AsOy Laituri ei esitä muutettavaksi Jätehuolto-lautakunnan esittämää jätehuoltolain tarkoittamaa tariffia olettaen että em. julkisoikeudellinen maksu vastaa hyvin putkikeräyksen tehokkaan järjestelmän kustannusta.

Tulemme ottamaan erikseen kantaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n esittämiin muutoksiin Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:n yhtiöasiakirjoihin.

Putkikeräysyhtiön asiakkaina olevien asuntoyhtiöosakkaiden ei voida katsoa olevan vastuussa kaupungin tontinluovutukseen liittyvien viivästysten aiheuttavista maksuvajeista RTP:n taseeseen.

Putkikeräysyhtiöiden asiakkaina ovat asuntoyhtiöt ovat Tampereen kaupungin kaavamääräyksellä pakotettuja asemaansa eivätkä siten voi hyväksyä kaupungin tontinluovutuksen yhteydessä tekemillä velvoittavilla päätöksillä aiheutunutta asemaa Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:n taloudellisen aseman turvaamiseksi. Ranta-Tampellan alueelle valmistuneet asuntoyhtiöt ovat maksaneet sovitut perustamiskustannukset putkikeräysjärjestelmän rakentamiseksi.

Katsomme kaupungin olevan yhteistyössämme se toimija, joka vastaa Ranta-Tampellan alueen rakentamisviiveen aiheuttamista vajeista RTP:n taloudessa osallistumalla suuremmalla osuudella yhtiön peruspääomaan.

Tampereella kesäkuun 25. päivänä 2025

[Redacted signature]

Asunto Oy Tampereen Ranta-Tampellan Laituri

Hallituksen puheenjohtaja

[Redacted signature]

Tiedoksi

Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:n muut asuntoyhtiöosakkaat



25.6.2025

Alueellinen jätehuoltolautakunta
kirjaamo@tampere.fi

Lausunto kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin ehdotetuista muutoksista (dnro: TRE:330/11.02.04/2025) ja mielipide esitykseen alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksaksi 1.10.2025 alkaen (dnro: TRE:4285/02.04.03/2024)

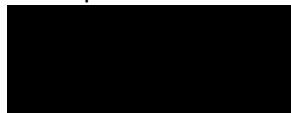
Pirkanmaan Jätehuolto Oy (jäljempänä PJH) kiittää mahdollisuudesta lausua jätehuoltomääräyksiin ehdotetuista muutoksista. Lausunnon lisäksi PJH esittää samassa yhteydessä mielipiteensä alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksaesitykseen.

PJH toteaa, että jätelaissa säädetty putkikeräysjärjestelmiä koskeva sääntely on osoittautunut kestävämmällä tavalla puutteelliseksi, kun voimassa oleva jätelaki ja sen tulkintaa ohjaava ohjeistus on mahdollistanut keskenään vastakkaisia tulkintoja putkikeräysjärjestelmästä osana kunnan vastuulle kuuluvaa jätehuoltoa. Koska jätelain tulkinnalla on erityisen laajakantoisia seurauksia PJH:n tytäryhtiöiden Pirkan Putkikeräys Oy:n ja Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:n talouteen ja toimintaan sekä ko. yhtiöiden osakkaisiin ja putkikeräysjärjestelmien käyttäjiksi liittyneisiin toimijoihin, PJH katsoo erittäin tärkeäksi, että asiaa on selvitetty perusteellisesti toisistaan riippumattomia ulkopuolisia asiantuntijatahoja hyödyntäen. On kriittistä, että putkikeräysjärjestelmää ja sen taustalla olevia yksityisoikeudellisia järjestelyjä, kiinteistön haltijan vastuulla olevaa jätteen vastaanottoa ja järjestämisvastuuta koskevaa sääntelyä sekä kunnan jätehuollon järjestämisvastuun tulkinnan tarkastelua toteutetaan tavalla, jossa päädytään juridisesti kestävään lopputulokseen. PJH pitää olennaisena, että asiaan on pyydetty myös jätelainsäädännön valmistelusta vastaavan ympäristöministeriön lausunto.

PJH on käynnistänyt molempien tytäryhtiöidensä kanssa putkikeräysyhtiöiden toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen tähtäävät yhtiökohtaiset toimenpiteet muutoksen myötä tarvittavien yksityisoikeudellisten järjestelyjen aikaansaamiseksi.

Putkikeräysjärjestelmien käyttäjiksi liittyneiden asunto-osakeyhtiöiden ja pientaloliittyjien kanssa käydyissä keskusteluissa on käynyt ilmi jätehuoltomääräyksiin ja jätetaksaan esitettyjen muutosten aikatauluun liittyviä kriittisiä huomioita, joihin PJH yhtyy. On ilmeistä, että esitetty muutosten voimaantulon aikataulu on liian tiukka asunto-osakeyhtiöissä tehtävälle tarkastelulle ja putkikeräysjärjestelmien tulevaisuutta koskeville hallituille ratkaisuille. PJH katsoo tärkeäksi, että alueellinen jätehuoltoviranomainen on indikoinut antavansa lisää aikaa asian käsittelyyn.

Tampereella 25.6.2025



Pasi Muurinen
toimitusjohtaja
Pirkanmaan Jätehuolto Oy

25.6.2025

Alueellinen jätehuoltolautakunta
kirjaamo@tampere.fi

Mielipide jätehuoltomääräyksiin ehdotetuista muutoksista (dnro: TRE:330/11.02.04/2025) ja esitykseen alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksaksi 1.10.2025 alkaen (dnro: TRE:4285/02.04.03/2024)

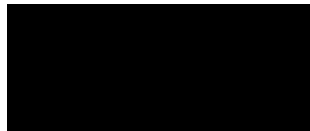
Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy (jäljempänä RTP) kiittää mahdollisuudesta esittää mielipiteensä jätehuoltomääräyksiin ehdotetuista muutoksista ja alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksaesitykseen.

RTP toteaa, että nyt esitetyllä jätelaissa säädetyn putkikeräysjärjestelmiä koskevan sääntelyn tulkinnalla on erityisen laajakantoisia seurauksia RTP:n talouteen ja toimintaan sekä yhtiön osakkaisiin ja putkikeräysjärjestelmien käyttäjiksi liittyneiden asunto-osakeyhtiöiden jätehuollon järjestelyihin. On kriittistä, että putkikeräysjärjestelmää ja sen taustalla olevia yksityisoikeudellisia järjestelyjä, kiinteistön haltijan vastuulla olevaa jätteen vastaanottopaikan järjestämisvastuuta koskevaa sääntelyä sekä kunnan jätehuollon järjestämisvastuun tulkinnan tarkastelua toteutetaan esitettyjen muutosten vaikutukset huomioiden tavalla, jossa päädytään juridisesti kestävään lopputulokseen.

RTP on käynnistänyt emoyhtiönsä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa toimenpiteet jätetaksamuutoksen myötä realisoituvien putkikeräysyhtiön toiminnan turvaavien yksityisoikeudellisten järjestelyjen mahdollistamiseksi. Mikäli yksityisoikeudellisissa järjestelyissä ei saavuteta RTP:n toiminnan jatkuvuutta turvaavaa ratkaisua, voi tilanne johtaa viime kädessä RTP:n konkurssiin.

Putkikeräysyhtiön osakkaiden ja käyttäjiksi liittyneiden asunto-osakeyhtiöiden kanssa käydyissä keskusteluissa on käynyt jätehuoltomääräyksiin ja jätetaksaan esitetyn muutostokonaisuuden aiheuttamien vaikutusten lisäksi ilmi muutosten aikatauluun liittyviä kriittisiä huomioita. On ilmeistä, että esitetty muutosten voimaantulon aikataulu on liian tiukka asunto-osakeyhtiöissä tehtävälle tarkastelulle ja RTP:n putkikeräysjärjestelmän tulevaisuutta koskeville hallituille ratkaisuille. RTP yhtyy em. huomioihin ja katsoo tärkeäksi, että putkikeräysyhtiön toiminnan jatkuvuuden mahdollistavien ratkaisujen muodostumiselle varataan muutoksen vaikutukset huomioiden riittävästi aikaa.

Tampereella 25.6.2025



Pasi Muurinen
Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy

25.6.2025

Alueellinen jätehuoltolautakunta
kirjaamo@tampere.fi

Mielipide jätehuoltomääräyksiin ehdotetuista muutoksista (dnro: TRE:330/11.02.04/2025) ja esitykseen alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksaksi 1.10.2025 alkaen (dnro: TRE:4285/02.04.03/2024)

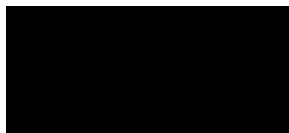
Pirkan Putkikeräys Oy (jäljempänä PP) kiittää mahdollisuudesta esittää mielipiteensä jätehuoltomääräyksiin ehdotetuista muutoksista ja alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksaesitykseen.

PP toteaa, että nyt esitetyllä jätelaissa säädetyn putkikeräysjärjestelmiä koskevan sääntelyn tulkinnalla on erityisen laajakantoisia seurauksia PP:n talouteen ja toimintaan sekä yhtiön osakkaisiin ja putkikeräysjärjestelmien käyttäjiksi liittyneiden asunto-osakeyhtiöiden ja pientalojen jätehuollon järjestelyihin. On kriittistä, että putkikeräysjärjestelmää ja sen taustalla olevia yksityisoikeudellisia järjestelyjä, kiinteistön haltijan vastuulla olevaa jätteen vastaanottopaikan järjestämisvastuuta koskevaa sääntelyä sekä kunnan jätehuollon järjestämisvastuun tulkinnan tarkastelua toteutetaan esitettyjen muutosten vaikutukset huomioiden tavalla, jossa päädytään juridisesti kestävään lopputulokseen.

PP on käynnistänyt emoyhtiönsä Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n kanssa toimenpiteet jätetaksamuutoksen myötä realisoituvien putkikeräysyhtiön toiminnan turvaavien yksityisoikeudellisten järjestelyjen mahdollistamiseksi. Mikäli yksityisoikeudellisissa järjestelyissä ei saavuteta PP:n toiminnan jatkuvuutta turvaavaa ratkaisua, voi tilanne johtaa viime kädessä PP:n konkurssiin.

Putkikeräysyhtiön osakkaiden ja käyttäjiksi liittyneiden asunto-osakeyhtiöiden ja pientaloliittyjien kanssa käydyissä keskusteluissa on käynyt ilmi jätehuoltomääräyksiin ja jätetaksaan esitettyjen muutosten aikatauluun liittyviä kriittisiä huomioita. On ilmeistä, että esitetty muutosten voimaantulon aikataulu on liian tiukka asunto-osakeyhtiöissä tehtävälle tarkastelulle ja PP:n operoiman putkikeräysjärjestelmän tulevaisuutta koskeville hallituille ratkaisuille. PP yhtyy em. huomioihin ja katsoo tärkeäksi, että putkikeräysyhtiön toiminnan jatkuvuuden mahdollistavien ratkaisujen muodostumiselle varataan muutoksen vaikutukset huomioiden riittävästi aikaa.

Tampereella 25.6.2025



Pasi Muurinen
Pirkan Putkikeräys Oy

**Lausunto alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksaluonnoksesta
(1.10.2025 alkaen)**

Viitaten § 25 päätösehdotukseen alueellisen jätehuoltolautakunnan kokouksessa 20.5.2025 (TRE:4285/02.04.03/2024), esitän huomautukseni ja vastalauseeni alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksan luonnoksesta seuraavin oikeudellisin ja hallinnollisin perustein.

**1. Jätehuollon järjestämisvastuu alkaa kiinteistön syöttöluukulta – ei koonta-
asemalta**

Jätelain (646/2011) 32 §:n mukaan kunta vastaa asumisessa syntyvän jätteen jätehuollon järjestämisestä. Jätelain 40 § puolestaan säätää, että jäte on toimitettava kunnan määräämään paikkaan, joka voi olla myös "kiinteistöjen haltijoiden yhteisesti järjestämä vastaanottopaikka". Lain sanamuoto ei rajoita tätä paikkaa koonta-asemaan, vaan nimenomaan mahdollistaa tulkinnan, että vastaanottopaikka voi sijaita kiinteistön välittömässä yhteydessä – kuten putkikeräysjärjestelmän syöttöluukulla.

Se, että alueellinen jätehuoltolautakunta nojaa taksaesityksessään tulkintaan, jonka mukaan jätehuollon järjestämisvastuu alkaisi vasta koonta-asemalta, on oikeudellisesti mielivaltaisen ja kuntavastuuta väistävä tulkinta, joka ei perustu jätelain loogiseen tai tarkoituksenmukaiseen soveltamiseen. Tekninen tosiasia on, että jäte siirtyy kunnalliseen hallintaan heti, kun se tiputetaan syöttöluukusta järjestelmään – ei vasta kilometrien päässä sijaitsevassa koontipisteessä.

**2. Kaupunki on vastuunalainen – suunnitellut, kaavoittanut ja velvoittanut
järjestelmään liittymisen**

Tampereen kaupunki on vuosien ajan osallistunut aktiivisesti putkikeräysjärjestelmän toteuttamiseen aluesuunnittelussa ja asemakaavoituksessa. Esimerkiksi Vuoreksen ja Ranta-Tampellan alueilla:

- Putkikeräysjärjestelmä on sisällytetty kaavoituksen lähtöoletuksiin;
- Kaupunki on ollut perustaja ja taustavaikuttaja järjestelmäyhtiöissä;
- Tontinluovutusehdoissa on edellytetty liittymistä putkikeräysjärjestelmään;
- Rakennuslupien ja aluerakentamissopimusten yhteydessä liittyminen on ollut velvoittava edellytys.

Kaupunki ei voi ensin käyttää julkista valtaansa pakottavaan kaavoitukseen ja

liittymisvelvoitteeseen – ja sen jälkeen vetäytyä kustannusvastuusta väittämällä, ettei jätehuolto ala kiinteistöltä. Tämä on räikeä esimerkki hallinnollisesta vastuunkierrosta, jota ei voida hyväksyä oikeusvaltiossa.

3. Kiinteistöjen liittymismaksut – investointikustannusten korvaaminen ja omaisuudensuoja

Putkikeräysjärjestelmään liitetyiltä kiinteistöiltä on peritty liittymismaksuja, joiden suuruus on useissa tapauksissa ollut tuhansia euroja. Nämä maksut on peritty sillä perusteella, että ne kattavat järjestelmän rakennus- ja investointikuluja. Maksun on kerännyt kaupungin tai sen yhtiöiden perustama taho, joka toimii julkisen vallan mandaatilla. Tällöin liittymismaksulla on ollut julkisoikeudellinen luonne, vaikka sen oikeusperusta ei ole ollut aina yksiselitteinen.

Jos järjestelmä päätetään myöhemmin ajaa alas tai kustannukset siirretään osin tai kokonaan yksityisoikeudellisesti kiinteistöjen vastuulle, liittymismaksuista tulee maksaa täysi palautus liittyjälle. Kyse ei ole tavanomaisesta yksityisestä palvelusopimuksesta, vaan perustuslain 15 §:ssä turvatusta omaisuudensuojasta. Maksun peruste – pakollinen liittyminen ja julkinen kaavoituspäätös – tarkoittaa, että kansalainen on joutunut siirtämään varojaan kunnalliseen järjestelmään ilman vaihtoehtoa. Tällaisen maksun myöhempi arvottomuus ilman korvausta on perusoikeusloukkaus.

4. Asiantuntijalausuntojen painottuminen järjestelmän edunsaajille

Esityksen tueksi tilattujen asiantuntijalausuntojen sisältö ei ole neutraalia. Osa lausunnoista on tilattu suoraan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toimeksiannosta tai yhteistoimeksiannona. On ilmeistä, että esityksen valmistelussa ei ole haettu riippumattonta tulkintaa jätelain oikeusvaikutuksista, vaan lausuntojen tavoitteena on ollut varmistaa, ettei kunnalle tai sen yhtiöille muodostu oikeudellista tai taloudellista vastuuta.

Tällainen toimintatapa on vastoin hallintolain 6 §:n mukaista puolueettomuusperiaatetta ja horjuttaa luottamusta jätehuollon viranomaispäätösten legitimitettiin.

5. Luottamuksensuoja ja hallinnollinen oikeusturva

Hallinto-oikeudellisessa järjestelmässä kansalaisella on oikeus luottaa siihen, että viranomaisten toimet ovat johdonmukaisia, oikeudenmukaisia ja perustuvat lakiin. Putkikeräysjärjestelmään liittyneillä kiinteistöillä on ollut perusteltu syy olettaa, että liittyminen takaa oikeudenmukaisen ja kohtuullisen kohtelun jätemaksuissa. Mikäli järjestelmä nyt osittain yksityistetään tai julkisoikeudellinen maksupohja rajataan keinotekoisesti koonta-asemalle, tämä loukkaa oikeudellista luottamuksensuojaa ja hallinnon periaatteita.

6. Vaatimus

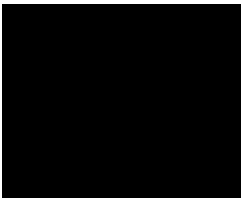
Esitän, että jätehuoltolautakunta ei hyväksy esitettyä taksaluonnosta sellaisenaan, vaan palauttaa sen uudelleen valmisteltavaksi seuraavien peruslinjausten mukaisesti:

- Jätehuollon järjestämisvastuun on katsottava alkavan kiinteistön syöttöluukulta, ja sitä vastaavat kustannukset on sisällytettävä julkisoikeudelliseen jätetaksaan;

- Kiinteistöiltä perityt liittymismaksut on huomioitava oikeudellisena investointina, joka oikeuttaa omaisuudensuojaan ja mahdolliseen hyvitykseen järjestelmän alasajon tai kustannusrakenteen muutoksen yhteydessä;
- Lausuntoprosessiin on tuotava riippumattomia ja kiinteistönhaltijoiden asemaa painottavia oikeudellisia arvioita, ei pelkästään kaupungin ja yhtiöiden edun mukaisia näkemyksiä;
- Mikäli päätös hyväksytään nykyisellään, tulee siitä tehdä valitus hallinto-oikeuteen perustuslain 6 §, 15 § ja 21 §:n sekä hallintolain 6 §:n perusteella.

Lausuntoni on etu- ja sukunimeäni lukuun ottamatta julkinen ja esitän sen liitettäväksi osaksi jätetaksaluonnoksen kuulemisaineistoa.

Tampereella 23.6.2025



24.6.2025

Tampereen kaupunki
Alueellinen jätehuoltolautakunta
Kirjaamo
PL 487
33101 TAMPERE

Viite: Lausuntopyyntö kunnallisiin jätehuoltomääräyksiin ehdotetuista muutoksista, Dnro: TRE:330/11.02.04/2025 sekä esitykseen kuntavastuullisten jätehuoltopalveluiden jätetaksaksi 1.10.2025 alkaen, Dnro: TRE:4285/02.04.03/2024

LAUSUNTO KUNNALLISIIN JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSIIN EHDOTETUISTA MUUTOKSISTA SEKÄ PUTKIJÄTETAKSASTA 1.10.2025 ALKAEN

Kiinteistöliitto Pirkanmaasta

Kiinteistöliitto Pirkanmaa ry on kiinteistönomistajien edunvalvoja ja kiinteistöalan asiantuntijaorganisaatio Pirkanmaalla. Yhdistykseen kuuluu yli 3 400 jäsenkiinteistöä, pääasiassa asunto-osakeyhtiötyyppisiä asuinkerros- ja rivitaloyhtiöitä, joissa asuu yli 180 000 pirkanmaalaista. Jäsenistöön kuuluu sekä omistus- että vuokralokiinteistöjä. Yhdistys on valtakunnallisen Suomen Kiinteistöliiton jäsenyhdistys.

Lausunto Jätehuoltomääräyksiin ehdotetut muutokset perustuvat alueellisen jätehuoltolautakunnan 20.5.2025 tekemään uuteen tulkintaan siitä, mikä katsotaan kunnan järjestämisvastuulle kuuluvan jätehuollon rajapinnaksi putkikeräysjärjestelmän osalta. Voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaan putkikeräysjärjestelmän syöttöpiste on määriteltä keräysvälineeksi, josta kunnan jätehuollon järjestämisvastuu on alkanut. Tilattujen asiantuntijalausuntojen sekä pääkaupunkiseudulla vallitsevan käytännön perusteella alueellinen jätehuoltolautakunta on muuttamassa tulkintaa siten, että putkikeräysjärjestelmän osalta keräysväline onkin koonta-aseman kontti. Näin ollen varsinainen putkikeräysjärjestelmä ylläpitöineen ja rahoituksineen ei enää kuuluisi julkisoikeudellisen jätetaksan piiriin.

Jätehuoltomääräysten muutos vaikuttaa perustellulta, mutta sen voimaantulolla on merkittäviä seurannaisvaikutuksia putkikeräysjärjestelmän piirissä oleville. Pirkanmaan Jätehuollon toimialueella putkikeräysjärjestelmä toimii Vuoreksen ja Ranta-Tampellan alueilla. Molemmilla alueilla kiinteistönomistajat on kaavamääräyksiin ja maanluovutus sopimusten velvoittein pakotettu liittymään jätehuollon putkikeräysjärjestelmään. Järjestelmää on rahoitettu tätä varten perityillä liittymismaksuilla.

Putkikeräysjärjestelmä on perustamiskustannuksiltaan yleisemmin käytettyjä pinta-astia- tai syväkeräysjärjestelmiä kalliimpi. Putkikeräyksen piirissä olevat kiinteistöt ovat maksaneet myös huomattavasti korkeampia, jopa kolminkertaisia jätehuoltomaksuja kuin muiden järjestelmien piiriin kuuluneet.

Ehdotettujen jätehuoltomääräysten eriyttäessä julkisoikeudellisesta jätetaksasta putkikeräysjärjestelmän ylläpito-, käyttö-, huolto-, korjaus- ja rahoituskulut, nämä kustannukset jäisivät putkikeräysyhtiöiden ja kiinteistönomistajien sovittaviksi. Mikäli uusia sopimuksia putkikeräysyhtiöiden ja kiinteistönomistajien välillä ei saataisi kattavasti tehtyä, esimerkiksi korkeista kustannuksista johtuen, vaarantuisi koko putkikeräysjärjestelmän toiminta sekä hinnoittelultaan että kannattavuudeltaan.

Jätehuoltomääräysten ja -taksan muutokset eivät saa johtaa tilanteeseen, jossa putkikeräysjärjestelmien piirissä olevien kiinteistöjen jätehuolto jää edes hetkellisesti ratkaisemattomaan pattitilanteeseen.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toiminta-alueella on jätehuolto ollut järjestelyiltään hyvin toimivaa ja Kiinteistöliiton tekemien vertailujen mukaan kustannuksiltaan - putkikeräystä lukuun ottamatta – valtakunnallisesti edullista. Tavoitteena tulee olla toimiva ja kohtuuhintainen jätehuolto myös Vuoreksen ja Ranta-Tampellan alueilla.

Koska Tampereen kaupunki on velvoittanut kiinteistöt liittymään putkikeräysjärjestelmään, tulee myös sen ottaa vastuuta tästä tavoitteesta. Siinä tapauksessa, että putkikeräysjärjestelmä ajettaisiin alas kannattamattomana ja kalliina järjestelmänä, tulee Pirkanmaan Jätehuollon yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa varmistaa se, että putkikeräysalueilla jätehuolto voidaan osakassopimuksista ja kaavasta huolimatta järjestää muulla tavoin, esimerkiksi lähikeräyksenä. Mahdollisesta keräysvälineiden muutoksista ei myöskään saa aiheutua lisäkustannuksia kiinteistönomistajille.

KIINTEISTÖLIITTO PIRKANMAA RY

Jorma Koutonen
toiminnanjohtaja

Johanna Räikkä
lakimies

Kirjaamo

Lähettäjä: [REDACTED]
Lähetetty: torstai, 5. kesäkuuta 2025 11:23
Vastaanottaja: Kirjaamo
Aihe: Kommentti putkikeräysjärjestelmän jätetaksan muutosesitykseen

Luokat: Oranssi luokka

Jätetaksan tulee sisältää jätteiden keruu SYÖTTÖPISTEELTÄ alkaen eikä koonta-asemalta. Nyt esitetty muutos nostaisi määrätyllä alueella asuvien jätekustannukset moninkertaisiksi verrattuna normaalijätekeräysalueella asuviin. Tämä ei ole yhdenvertaisuuslain mukaista. Taksa ei voi myöskään perustua rakennuksen kerrosneliömetreihin vaan on perustuttava olemassaolevan lain hengenmukaisesti syntyvän jätteen määrään/tyhjennyskertoihin.

[REDACTED]
Ranta-Tampella

Lähettilä: Tarmo Lensu <tarmo.lensu@kiinteistolakimies.fi>
Lähetetty: maanantai, 16. syyskuuta 2024 13:59
Vastaanottaja: Toppila Anu
Aihe: Ranta-Tampellan taloyhtiöiden kirjelmä jätetaksan valmistelua koskevassa asiassa 16.9.2024
Liitteet: Kirjelmä jätetaksaa koskevassa asiassa 16.9.2024.pdf; Lausunto Ranta_Tampella 9.9.2024.pdf; Ranta-Tampella_jätmaksut_vertailu.xlsx; EUR-Lex - 62016CJ0335 - EN - EUR-Lex.pdf

Seurantamerkintä: Seuranta
Merkinnän tila: Valmis

Hei

Toimitan tämän sähköpostin liitteenä Ranta-Tampellan taloyhtiöiden kirjelmän jätetaksaa koskevassa asiassa. Liitteenä toimitetaan lisäksi kirjelmän liitteet:

- 1) OTT Tapio Määtän lausunto 9.9.2024,
- 2) Excel-taulukko (kustannusvertailu) ja
- 3) Euroopan Unionin tuomioistuimen ennakkopäätös EU:C:2017:242.

Pyydän kohteliaimmin kuittaamaan tämän kirjeen vastaanotetuksi.

Mikäli aikaisemmin pidetystä tapaamisesta on laadittu muistio ja/tai pöytäkirja pyydän toimittamaan myös sen allekirjoittaneelle kommentoitavaksi.

Pyydän ilmoittamaan jätetaksaesityksestä ja sen käsittelyaikataulusta ja toimittamaan tätä asiaa koskevat päätökset valitusosoituksineen allekirjoittaneelle.

Ystävällisin terveisin

Tarmo Lensu, lakimies
OTM, luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Kiinteistolakimies Suomi Oy
Finlaysoninkuja 9
33210 Tampere
Puh. 03 4399 216
tarmo.lensu@kiinteistolakimies.fi
www.kiinteistolakimies.fi



Kiinteistolakimies Suomi Oy | Tampere | Turku | Helsinki | Kuopio | Oulu

Tämä sähköposti on luottamuksellinen. Se on tarkoitettu ainoastaan vastaanottajalle. Mikäli ette ole viestissä tarkoitettu vastaanottaja, olkaa hyvä ja ilmoittakaa siitä lähettäjälle ja tuhotkaa viesti välittömästi.

This e-mail is confidential and intended only for the addressee. If you have received this e-mail by mistake, please notify the sender immediately by telephone and destroy the e-mail from your system without producing, distributing or retaining copies thereof.

Jätelautakunta
ja
Pirkanmaan Jätehuolto Oy
c/o
Anu Toppila
Jätetaksan valmistelusta vastaava virkamies
anu.toppila@tampere.fi

Lähetetty sähköpostitse 16.9.2024

RANTA-TAMPELLAN TALOYHTIÖIDEN LAUSUMA JÄTETAKSAN VALMISTELUA KOSKEVASSA ASISSA

Viite: 12.9.2024 klo 15.00–16.45 pidetty tapaaminen jätetaksan valmistelusta vastaavien tahojen kanssa

1 Asian tausta

As Oy Tampereen Fokka, As Oy Tampereen Styyri, As Oy Tampereen Fender, As Oy Tampereen Näsinkeula, As Oy Tampereen Ykköspurje, As Oy Tampereen Kanavanluotsi, As Oy Tampereen Näsintähystäjä, As Oy Tampereen Itäviitta, As Oy Tampereen Rantakaari, As Oy Tampereen Aallonharja, As Oy Tampereen Kanavanvahti, As Oy Tampereen Kanavamestari, Ranta-Tampellan Masuuni, Ranta-Tampellan Laituri ja Ranta-Tampellan Kaplan -nimiset taloyhtiöt (jäljempänä Ranta-Tampellan taloyhtiöt) ovat kääntyneet Kiinteistölakimies Suomi Oy:n puoleen jätetaksaa koskevassa asiassa.

Ranta-Tampellan taloyhtiöt ovat ilmaisseet huolensa siitä, että yhtiöt tultaisiin jätetaksan osalta asettamaan taloudellisesti eriarvoiseen asemaan muihin yhtä paljon jätettä tuottaviin taloyhtiöihin verrattuna. Asian juridisen taustan ja menettelyn hyväksyttävyyden selvittämiseksi Ranta-Tampellan taloyhtiöt ovat pyytäneet OTT, professori Tapio Määttäältä asiantuntijalausuntoa jätetaksaa koskevassa asiassa.

OTT Määttä on antanut asiassa 9.9.2024 päivätyn asiantuntijalausannon, joka toimitetaan tämän kirjelmän liitteenä.

Kiinteistölakimies Suomi Oy
Postiosoite Finlaysoninkuja 9
33210 Tampere
Puhelin 020 752 8400
info@kiinteistolakimies.fi
www.kiinteistolakimies.fi
y-tunnus 1065454-2, ALV rek

Turku
Käsityöläiskatu 4 a
Puhelin 020 752 8400

Oulu
Elektroniikkatie 10
Puhelin 020 752 8400

Tampere
Finlaysoninkuja 9
Puhelin 020 752 8402

Kuopio
Microkatu 1
Puhelin 020 752 8400

Espoo
Alberga Business Center
Bertel Jungin aukio 5
Puhelin 020 752 8403

12.9.2024 pidetty tapaaminen jätetaksan valmistelusta valmisteluvien tahojen kanssa

Ranta-Tampellan taloyhtiöiden hallituksen jäsenistä [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] ja [REDACTED] (etäyhteydellä) osallistuivat 12.9.2024 klo 15.00–16.45 pidettyyn tapaamiseen Kelloportinkadulla Pellava-kokouskeskuksessa, jossa yhtiöiden edustajat keskustelivat jätetaksan määrään ja valmisteluun liittyvistä näkökohdista.

Pellava-kokouskeskuksessa pidetyssä tapaamisessa Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toimitusjohtaja Pasi Muurinen ja jätetaksan valmistelusta vastaava virkamies Anu Toppila ilmoittivat, ettei Ranta-Tampellan taloyhtiöiden jätemaksuja olisi tarkoitus mitoitaa vastaamaan yhtiöiden tosiasiallisesti tuottamaa jätteen määrää, vaan että yhtiöiltä perittävällä jätetaksalla olisi tarkoitus kattaa putkikeräysjärjestelmän investointikuluja siten, että putkikeräysjärjestelmän rakentamiseen otettu pitkäaikainen laina saataisiin maksettua takaisin noin 35 vuoden lainaajassa.

Tapaamisessa Ranta-Tampellan taloyhtiöiden hallituksen jäsenet ilmaisivat, ettei tietyn alueen kiinteistöjen haltijoihin voida kohdistaa tällaisia maksuja, koska asian suhteen on Euroopan Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä (ks. EU:C:2017:242 perusteluiden kohdat 17–18, 30 ja 32) ennakkoratkaisuna linjattu, että jätehuollon järjestämisestä aiheutuvien pääomainvestointien rahoituskulujen kohdentaminen vain tietyn pienen alueen kiinteistön haltijoihin on kiellettyä.

Tapaamisessa käytiin keskustelua siitä, että Pirkanmaan Jätehuolto Oy:llä ja Ranta-Tampellan taloyhtiöillä on tarkkaan tiedossa, kuinka paljon Ranta-Tampellan taloyhtiöt tuottavat jätettä ja minkä hintaiseksi tuotetun jätteen määrään perustuvat jätemaksut ovat muodostuneet. Tapaamisessa Ranta-Tampellan taloyhtiöiden edustajat ilmaisivat, ettei esitetty 151–502 prosentin hinnankorotus tuotetun jätteen määriin perustuviin jätemaksuihin verrattuna täytä jätelain esitoissa säädettyjä edellytyksiä siitä, ettei maksuilla aseteta kunnan eri alueita perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan.

Tapaamisessa jatkotoimiksi sovittiin, että OTM Lensu laatii jätetaksan valmistelusta vastaaville tahoille taloyhtiöiden puolesta kirjallisen lausuman, jonka liitteenä toimitetaan OTT Määtän 9.9.2024 päivätty asiantuntijalausunto ja muut asiaa koskevat liitteet.

3 Eriävälle jätetaksalle ei ole hyväksyttäviä perusteita – kuntalaisten yhdenvertaisuus edellyttää tuotetun jätteen määrään perustuvan jätetaksan säätämistä

Ranta-Tampellan taloyhtiöt viittaavat ohessa tämän lausuman liitteenä toimitettavaan materiaaliin ja toteavat, ettei saman kunnan alueella asuvia asukkaita saa laittaa taloudellisesti eriarvoiseen asemaan siten, että julkioikeudellisella maksulla kohdistetaan rajattujen alueiden asukkaille taloudellisilta luonteiltaan merkittävän suuria maksuja. Jätedirektiivin ja jätelain tarkoituksena on ollut se, että jätemaksut perustuvat tuotetun jätteen määrään ja ettei kuntalaisia kohdella epäyhdenvertaisesti.

Jätelain esitöissä on kuvattu, että jätehuollon osuus kiinteistönhuollon kokonaiskustannuksista on asumismuodosta riippuen noin 3–5 prosenttia (HE 199/2010 vp., s. 47). Valmistelussa oleva putkikeräysjärjestelmän piiriin kuuluvien kiinteistöjen vuosimaksu 4,03 euroa (sis. alv 24 %) asemakaavan mukaista kerrosneliömetriä kohden poikkeaisi merkittävästi tästä lain esitöissä kuvatusta. Jäteputkitaksa vastaisi tällöin noin 15 prosenttia joidenkin Ranta-Tampellan taloyhtiöiden kiinteistön hoitokuluista.

Jätelain esitöissä jätemaksun perusteluissa (HE 199/2010 vp., s. 110) ei ole säädetty, että pääomainvestointien kulu voisi olla jätemaksun peruste. Jätelain esitöissä mainitut jätemaksun maksuperusteet ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat.

Jätelain esitöissä (HE 199/2010 vp., s. 110) hyväksyttävänä syynä erisuuruksille maksuille ei ole pidetty edes poikkeavaa kuljetusmatkaa, vaikka selvää on, että jätehuoltoautolla kuljettava pidempi matka on omiaan nostamaan jätehuollon aluekohtaisia kustannuksia. Kielto perustuu kansalaisten tasavertaisen kohtelun vaatimukseen. Asia on ilmaistu lain esitöissä lausumalla, että:

”Säännönmukaisessa jätteen kiinteistöittäisessä keräyksessä jätteen kuljetusmatkaa ei voitaisi käyttää maksun määräytymisperusteena. Kansalaisten tasavertaisen kohtelun toteuttamiseksi saman kunnan alueella asuvilta perittävien jätemaksujen ei tulisi olla riippuvaisia etäisyydestä jätteen käsittelypaikkaan”.

Eri kuljetusmatkat omaavien jätteiden ja eri jätteenkeräysjärjestelmät omaavien jätteiden maksuja tulee arvioida analogisesti. Maksujen tulee perustua tuotetun jätteen määrään. Jätteen keräämistapa ei ole hyväksyttävä syy asettaa kuntalaiset eriarvoiseen asemaan.

Mikäli kuntalaiset taloudellisesti eriarvoistava menettely katsottaisiin ylipäättään sallittavaksi, tulee OTT Määtän lausunnossa kuvatulla tavalla korotuksen hyväksyttävyyden arvioinnissa huomioida, että

putkikeräysjärjestelmään kuuluvien kiinteistöjen jätetaksan kertakorotus on muodostumassa oikeudellisesti arvioiden ilmeisen kohtuuttomaksi (ks. lausunnon kappale 6 lausunnon keskeiset johtopäätökset).

4 Jatkotoimet

Ranta-Tampellan taloyhtiöt pyytävät, että jätetaksaesitys laaditaan siten, että jätetaksa mitoitetaan Ranta-Tampellan alueella vastamaan yhtiöiden tosiasiallisesti aiheuttaman jätteen määrää ja jätteen noutokertoja.

Kunnioittaen



Tarmo Lensu, lakimies
Puh. 03 4399 216
tarmo.lensu@kiinteistolakimies.fi

Lausuman liitteet:

- 1) OTT Tapio Määtän lausunto 9.9.2024
- 2) Excel-taulukko (kustannusvertailu)
- 3) Euroopan Unionin tuomioistuimen ennakkopäätös EU:C:2017:242

ASiantuntijalausunto JÄTETAKSAA KOSKEVASSA ASIASSA

1 Lausunnon lähtökohdat

Tampereen Ranta-Tampellan alueella sijaitsevat 15 asunto-osakeyhtiötä ovat pyytäneet asiantuntijalausuntoani jätetaksaa koskevassa asiassa.

Alueellinen jätehuoltolautakunta on määrännyt jätemaksujen määräytymisperusteet hyväksymässään jätetaksassa (jatkossa yleinen jätetaksa), joka on tullut voimaan 1.1.2024 alkaen. Yleisen jätetaksan 24 §:n mukaan yli 15 asuinhuoneistoa sisältävien kiinteistöjen vuosimaksu on 2,64 euroa (sis. alv 24 %) asemakaavan mukaista kerrosneliometriä kohden. Yleisen jätetaksan 2 §:ssä todetaan, että jätteiden alueellisen putkikeräysjärjestelmän piiriin kuuluvien kiinteistöjen taksa on esitetty erikseen (Tampereen Vuores ja Tampereen Ranta-Tampella). Näin on tehty alueellisen putkikeräysjärjestelmän jätetaksassa (jatkossa putkikeräysjätetaksa). Putkikeräysjätetaksaa sovelletaan Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toimialueen osakaskunnissa käytössä olevissa alueellisissa putkikeräysjärjestelmissä (Tampereen Vuores ja Tampereen Ranta-Tampella) taksan aluerajauskarttojen mukaisesti. Putkikeräysjätetaksan 13 §:n mukaan yli 15 asuinhuoneistoa sisältävien alueellisen putkikeräysjärjestelmän piiriin kuuluvien kiinteistöjen vuosimaksu on 4,03 euroa (sis. alv 24 %) asemakaavan mukaista kerrosneliometriä kohden. Putkikeräysjärjestelmän piiriin kuuluvissa kiinteistöissä taksan mukainen vuosimaksu on siis huomattavasti korkeampi putkikeräysjärjestelmän ulkopuolisiin kiinteistöihin nähden.

Edellä mainitut asunto-osakeyhtiöt ovat pyytäneet oikeudellista asiantuntijalausuntoani näiden erilaisten jätemaksujen laillisuudesta sekä niistä mahdollisista oikeudellisista ongelmista, joita jätetaksan kertakorotukseen liittyy.

Lausuntoa antaessani käytössäni on ollut

1. voimassa olevat jätetaksat (yleinen ja putkikeräysjätetaksa)
2. asunto-osakeyhtiöiden hallitusten puheenjohtajien kirje Tampereen kaupungin jätelautakunnalle 19.6.2024
3. jätehuoltopäällikkö Anu Toppilan sähköpostiviesti 19.6.2024 koordinaattori [REDACTED]
4. Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:n yhtiöjärjestys

2 Jätehuollon organisatorinen rakentuminen alueella

Jätehuollon maksurakenteen asemoimiseksi on perusteltua tarkastella ensin putkikeräysjärjestelmän rakenteellista järjestelmää Ranta-Tampellan alueella.

Pirkanmaan Jätehuolto Oy on vuonna 2017 perustanut Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:n (jatkossa putkikeräysyhtiö), johon on vuosien varrella liittynyt osakkaiksi putkikeräysjärjestelmän alueella olevien kiinteistöjen haltijoita.

Putkikeräysyhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön toimialana on omistaa, toteuttaa, hallinnoida ja ylläpitää asunto- ja toimitila-alueilla alueellista jätelajien keräyksen ja noudon putkijärjestelmää keräyspaikkoineen, runkoverkkoineen ja koontiasemineen sekä tuottaa putkijärjestelmään perustuvia jätelajien keräys- ja noutopalveluja. Lisäksi yhtiö voi järjestää putkijärjestelmän käyttöalueen jätteen tuottajille sellaisia keskitettyjä jätelajien keräys- ja noutopalveluja, joita ei voida toteuttaa putkijärjestelmällä. Yhtiöjärjestyksessä todetaan edelleen, että yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen osakkeenomistajille. Voitto käytetään putkijärjestelmän hallinnointiin ja ylläpitoon.

Kaikkien putkikeräysjärjestelmän alueella sijaitsevien kiinteistöjen haltijoiden on tarkoitus olla putkikeräysyhtiön osakkeenomistajia. Kaikki yhtiön osakkaat ovat sitoutuneet käyttämään putkikeräysjärjestelmää. Osakkeista on tullut maksaa putkikeräysyhtiölle osakekohtainen myyntihinta sekä liittymismaksu. Pirkanmaan Jätehuolto Oy on edelleen merkittävä osakkeenomistaja putkikeräysyhtiössä.

Järjestelmärakennetta kuvattaessa on tärkeää erottaa putkikeräysjärjestelmän *yhtiöoikeudellinen* pohja ja siihen liittyvät *yksityisoikeudelliset velvoitteet* jätemaksulainsäädännön *julkisoikeudellisesta puolesta*. Pirkanmaan Jätehuolto Oy ja yksityiset kiinteistönomistajat ovat osakkeenomistajia Ranta-Tampellan Putkikeräys Oy:ssä, ja heidän keskinäisiä suhteitaan määrittävät sekä osakeyhtiölainsäädäntö että yhtiön sisäiset määräykset ja osakkeenomistajien keskinäiset sopimukset. Jättemaksu sitä vastoin on julkisoikeudellinen maksu, joka on suoraan lain nojalla ulosottokelpoinen. Yksityisoikeudellisen järjestelmän sisälle kuuluvia maksuvelvollisuuksia ei voida kompensoida julkisoikeudellisin maksuin, mikäli tälle ei ole oikeudellisia perusteita. Tätä oikeudellisesti selvää lähtökohtaa ei muuta se, vaikka toimijat olisivat osin julkisomisteisia.

Asiakirja-aineiston perusteella vaikuttaa siltä, että edellä mainittu jako järjestelmärakenteessa ei arvioitavanani olevassa tilanteessa ole oikeudellisesti riittävän selvä. Tätä ilmeistä ongelmaa havainnollistaa esimerkiksi se, että putkikeräysyhtiön yhtiöjärjestyksen mukaisena toimialana on *putkikeräysverkon hallinnointi ja ylläpito*. Putkikeräysjätetaksan 4 §:n mukaan taksan mukainen jätemaksu koostuu perusmaksuosuudesta, jätteen kuljetuksesta, käsittelystä sekä *putkikeräysjärjestelmän ja sitä täydentävien lähikeräyspisteiden ylläpidosta*.

Ranta-Tampellan putkikeräysjärjestelmän toimintamalli on nähdäkseni omiaan aiheuttamaan epäselvyyttä siitä, mitkä kustannukset kanavoidaan putkikeräysyhtiön ja mitkä julkisoikeudellisen jätemaksun kautta. Käytettävissäni olevan aineiston pohjalta en pysty arvioimaan, onko kyse vain rakentamisvaiheen aikaisesta ongelmasta vai järjestelmän ominaispiirteestä, josta seuraa pysyvästi tulkintahaasteita ja perustellusti koettua epäoikeudenmukaisuutta putkikeräysyhtiön osakkaissa.

3 Jättemaksun määräytyminen yleisesti

Jättemaksun suuruus määräytyy jätelaissa (646/2011, JL) säädettyssä lainsäädännöllisessä kehikossa. Jätelaissa säädetään maksusta ja sen määräytymisperusteista. Tarkemmin jättemaksun perusteista määrätään kunnan hyväksymässä jätetaksassa (JL 79.3 §). Lain tasolla keskeinen kunnan jättemaksua koskeva säännös on jätelain 78 §:

Kunnan on perittävä tämän lain mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jättemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätteen loppukäsittelystä perittävällä maksulla on katettava vähintään 21 §:ssä tarkoitetut kustannukset. Kunta voi periä jättemaksua myös 93 §:n 1 momentissa kunnan vastuulle säädetystä jäteneuvonnasta, 143 §:ssä säädetyn rekisterin ylläpidosta ja muista vastaavista jätehuollon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

Jättemaksun on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusija-järjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Edellä 33 §:ssä tarkoitetusta kunnan toissijaisesta jätehuoltopalvelusta perittävä jättemaksu ei saa alittaa 32 §:n nojalla järjestetystä lajiltaan ja laadultaan vastaavan jätteen jätehuoltopalvelusta perittävää jättemaksua.

Jättemaksu, jolla katetaan 1 momentissa tarkoitetusta jäteneuvonnasta, rekisterin ylläpidosta ja muista vastaavista jätehuollon järjestämiseen liittyvistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset, voidaan periä erillisenä perusmaksuna. Perusmaksulla voidaan kattaa myös vaarallisen jätteen ja muun jätteen alueellisten vastaanottoaikojen perustamisesta ja ylläpidosta kunnalle aiheutuvat kustannukset.

Jättemaksulla saa kerätä enintään kohtuullisen tuoton pääomalle.

Säännöksen esitöissä (HE 199/2010 vp., s. 109) korostetaan, että jätehuollon luonne välttämättömyyspalveluna huomioon ottaen pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että kunnan jättemaksun olisi vastattava tarjottua palvelutasoa. Maksujen tulisi olla palvelutasoon nähden tasapuolisia ja kohtuullisia niin, ettei eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai kunnan eri alueita aseteta perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asemaan.

Jätelaissa korostetaan nimenomaan palvelutason vaikutusta jättemaksun suuruuteen. Esillä olevan oikeudellisen tulkintaongelman näkökulmasta on ensiksi todettava, että putkikeräysjärjestelmällä on etuja suhteessa perinteiseen jätehuoltoon. Näitä ovat esimerkiksi käyttäjämukavuus, hygieenisyys, meluttomuus, raskaan ajoneuvoliikenteen vähäisemmän määrän tuomat turvallisuus- ja ympäristöhyödyt sekä tilan säästyminen piha-alueilla muuhun käyttöön. *Toisaalta on syytä korostaa, että nämä perusteet liittyvät nimenomaan järjestelmän investointikustannuksiin, eivät käyttökustannuksiin.* Putkikeräysjärjestelmä on kallis rakentaa ja tämän vuoksi perustamisvaiheen taloudelliset panokset voivat järjestelmään liittyviltä olla varsin huomattavat.

4 Jättemaksun kohtuullisuus

Lausunnon kohteen kannalta edellä kuvattu lainsäädäntö sekä sen esityöt asettaa selvästi kaksi yleistä kriteeriä jätemaksuille: *tasapuolisuus* ja *kohtuullisuus*. Perusmuodossaan tämä tasapuolisuus ja kohtuullisuus toteutuu siten, että jätemaksu on jätehuollon käyttäjille samanlainen jätelainsäädännössä tarkemmin määriteltyjen perusteiden mukaisesti (erityisesti JL 79.1 §).

Oikeudellisesti olennaista on, että jätemaksun määräytymiselle on oltava objektiiviset perusteet. Tasapuolisuus ja kohtuullisuus voi toteutua vain, jos eri asiakkaita ei *perusteettomasti* aseteta toisistaan poikkeavaan asemaan. Tasapuolisuuden ja kohtuullisuuden turvaava objektiivisuus tarkoittaa tässä yhteydessä sitä, että eri asiakasryhmien erilaiselle kohtelulle on pysyttävä osoittamaan asialliset ja oikeudellisesti hyväksyttävät perusteet. Jos niitä ei voida osoittaa, syntyy oletamus, että eri asiakkaat on asetettu toisistaan poikkeavaan asemaan perusteettomasti. Tällöin eivät toteudu lainsäädännön edellyttämät tasapuolisuus ja kohtuullisuus. Lainsäädännöstä, esitöistä, oikeuskäytännöstä ja oikeuskirjallisuudesta (esim. Määttä, Kalle: Jätehuollon maksut – jätelain 9 luvun lähempää tarkastelua. Edilex 2023/14) saadaan varsin selkeät kriteerit sille, milloin tasapuolisuus ja kohtuullisuus eivät toteudu.

Jätelain 79 § 1 momentissa tarkennetaan kunnan jätemaksun perusteita. Näitä ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Perusteina voidaan lisäksi ottaa huomioon jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella, kunnan keräysvälineiden käyttö sekä kuljetusmatka kuljetettaessa jäte yksittäisenä kuljetuksena. Jättemaksun perusteina voidaan käyttää myös kiinteistöllä asuvien henkilöiden määrää, kiinteistön käyttötarkoitusta tai muuta vastaavaa perustetta, jos jätteen määrää tai laatua on vaikea luotettavasti selvittää tai jos se on tarpeellista ympäristö- tai terveyshaittojen ehkäisemiseksi tai jätehuollon järjestämiseksi.

Jätelain 79 §:n esitöissä (HE, s. 110) korostetaan, että jätemaksu määräytyisi sen perusteella, minkä verran asiakas käyttää kunnan jätehuoltopalveluja. Pääasiallisena maksuperusteena olisivat siten – kuten aikaisemmassakin jätelaissa – jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Jättemaksun perusteina saisi lisäksi ottaa huomioon jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella, kunnan keräysvälineiden käytön sekä kuljetusmatkan kuljetettaessa jäte yksittäisenä kuljetuksena. Säännönmukaisessa jätteen kiinteistöittäisessä keräyksessä jätteen kuljetusmatkaa ei voitaisi käyttää maksun määräytymisperusteena.

Lainsäädännössä ja oikeuskäytännössä on korostettu, että kunnille on jätetty harkintavaltaa ensinnäkin sen suhteen, miten jätemaksujen perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksa päätöksessä, ja toiseksi myös sen suhteen, mitkä kustannukset sisällytetään niihin kunnalle jätehuollon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin, jotka maksuilla on jätelain 78 §:n 1 momentin mukaisesti tarkoitus kattaa. Oikeuskäytännössä (esim. KHO 2022:141) on harkintavallalle myös osoitettu selkeitä rajoja.

Tapauksessa KHO 2022:141 kuntien jätehuoltoviranomaisena toimiva lautakunta oli määrännyt lautakunnan toiminta-alueelta jätteitä vuonna 2018 vastaanottaneen yhtiön jätteen haltijana maksamaan jätelaissa tarkoitettuna jätemaksuna laskun, joka koostui jätehuoltoviranomaisen toimintakuluista mainitun vuoden ajalta. KHO katsoi, ettei kysymys ollut jätelaissa tarkoitettuna jätemaksusta. Ratkaisu osoittaa havainnollisesti sen, että jätemaksun kautta voidaan periä vain laissa määriteltyjä kuluja.

Euroopan unionin tuomioistuin (EUTI) on ratkaisukäytännössään määritellyt jätemaksujen määräytymiseen liittyviä oikeudellisia reunaehtoja. Ratkaisussa VG Čistoća d.o.o. vastaan Đuro Vladika ja Ljubica Vladika 30.3.2017 (EU:C:2017:242) tuomioistuin linjasi kansallisen tuomioistui-
men tehtäviä Kroatian järjestelmää koskien, mutta linjaukset toimivat EU:n jäteoikeudellisen sääntelyn suuntaviivoina myös Suomessa. Ratkaisun mukaan on esitettyjen tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella huolehdittava, ettei jätemaksujen määrääminen johda siihen, että tiettyihin ”haltijoihin” kohdennetaan sellaisia kustannuksia, jotka ovat ilmeisen suhteettomia niiden todennäköisesti tuottamien jätteiden tilavuuteen tai luonteeseen nähden.

Lausunnon tilaajan minulle toimittaminen laskelmien mukaan putkikeräysjätetaksaa nostaisi asunto-osakeyhtiöiden jätemaksuja 151–502 prosentilla edeltäneiden 12 kuukauden aikana kerättyihin tuotetun jätteen määrään perustuviin maksuihin verrattuna. Oikeudellisesti tämä herättää perustellusti kysymyksen, onko tällainen korotus kohtuullinen ja toteutuuko lainsäädännössä nimenomaisesti edellytetty tasapuolisuus.

Prosenttikorotusten kohtuullisuutta tarkasteltaessa voidaan systemaattisina tulkintaperusteina ottaa huomioon myös muu lainsäädäntö, joka koskee vastaavia luonnollisen monopolin piiriteitä omaavia järjestelmiä. Sähkömarkkinalain (588/2013) 26a § 1 momentin mukaan verkonhaltija saa korottaa sähkönsiirron ja sähkönjakelun maksujaan enintään 8 prosenttia korotusta edeltäneiden 12 kuukauden aikana keräämiinsä sähkönsiirron ja sähkönjakelun maksuihin verrattuina. Vastavasti maakaasumarkkinalain (587/2017) 24 § 1 momentin mukaan verkonhaltija saa korottaa maakaasun siirron ja jakelun maksujaan enintään 15 prosenttia korotusta edeltäneiden 12 kuukauden aikana keräämiinsä maakaasun siirron ja jakelun maksuihin verrattuina.

Vaikuttaa vahvasti siltä, että kansallisessa ja EU-oikeudellisessa sääntelyssä edellytetty kohtuullisuus on edellä mainituilla korotuksilla uhattuna. Huomattavaa on, että jätemaksun kohtuullistaminen on mahdollista myös hyväksytyn taksan mukaisissa tilanteissa, mikäli jätelaissa säädetty edellytykset täyttyvät. Jätelain 81 § 2 momentin mukaan, jos jätetaksan mukaista jätemaksua on pidettävä *kohtuuttoman suurena* tai pienenä ottaen huomioon jätteen määrä, kunnan järjestämän jätehuollon palvelutaso ja jätteen haltijan tai kiinteistön haltijan 41 §:n mukaisesti järjestämä jätteenkuljetus tai jätteen haltijan 41 a §:n mukaisesti järjestämä jätteen käsittely, *maksu voidaan maksuvelvollisen hakemuksesta tai viranomaisen aloitteesta määrätä jätetaksasta poiketen* tai jättää perimättä. Jos jätemaksu määrätään jätetaksasta poiketen, maksuperusteiden on oltava tasapuolisia ja kohtuullisia.

5 Putkikeräysjärjestelmien eriytyvät taksat

Nähdäkseni on oikeudellisesti selvää, että mikäli kerättävien *jätelajien määrä* putkikeräysjärjestelmässä on erilainen kuin perinteisessä jätehuollossa, jätemaksu voi olla erilainen. Selvää on myös, että *aiheuttamisperiaatteella* on keskeinen merkitys jätemaksujen määräytymisessä. Tätä korostetaan sekä jätedirektiivissä että sitä implementoivassa jätelaissa. Jätedirektiivin 14 artiklan mukaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti jätteen alkuperäisen tuottajan taikka nykyisen tai aiemman jätteen haltijan on vastattava jätehuollon kustannuksista. Vastavasti jätelain 20 §:n mukaan jätteen alkuperäinen tuottaja taikka nykyinen tai aiempi jätteen haltija vastaa jätehuollon kustannuksista.

Oikeudellisesti on kuitenkin olennaista huomata, että kunnallisen jätehuollon kokonaisuudessa aiheuttamisperiaate toteutuu jätetaksan ja sen perusteella määrättävän jätemaksun kautta. Kuten edellä olen osoittanut jätemaksun suuruudelle on asetettu erilaisia rajoitteita. Parhaiten aiheuttamisperiaate toteutuu, mikäli jätemaksu perustuu mahdollisimman kattavasti tuotettavan jätteen määrään.

6 Lausunnon keskeiset johtopäätökset

1. Maksujen tulee olla palvelutasoon nähden tasapuolisia ja kohtuullisia niin, ettei eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai kunnan eri alueita aseteta toisistaan poikkeavaan asemaan ilman objektiivisesti osoitettavia ja todennettavia perusteita.
2. Jätemaksun määrän tulisi perustua mahdollisimman kattavasti jätteen määrään.
3. Putkikeräysjärjestelmään kuuluvien kiinteistöjen jätetaksan kertakorotus lienee muodostumassa oikeudellisesti arvioiden ilmeisen kohtuuttomaksi
4. Eriytyviin taksoihin tulee suhtautua erityisen kriittisesti ja niitä voidaan käyttää vain, mikäli järjestelylle on olemassa objektiivisesti arvioiden jätelainsäädännön mukaiset perusteet ja muut jätelainsäädännön velvoitteet toteutuvat.
5. Julkisoikeudellisen jätemaksuvelvollisuuden ja yksityisoikeudellisten yhtiösitoumusten toisistaan erottamiseen tulisi kiinnittää putkikeräysjärjestelmässä korostunutta huomiota.

Joensuussa 9.9.2024

Tapio Määttä

OTT, ympäristöoikeuden professori

Yhtiö	Jäte kustannus 2022	Jäte kustannus 2023	Kerrosala (m2)	Normaali jätekeräystaksa (€/ k-m2 / vuosi) 2023	Putkikeräystaksa (€/ k-m2 / vuosi)	Erotus (€/ k-m2 / vuosi)
As Oy Tampereen Näsinkeula	6 103,30 €	5 142,28 €	3349	1,54 €	4,03 €	2,49 €
As Oy Tampereen Ykköspurje	6 059,04 €	5 102,80 €	3324	1,54 €	4,03 €	2,49 €
As Oy Tampereen Rantakaari	9 731,98 €	8 804,78 €	5520	1,60 €	4,03 €	2,43 €
As Oy Tampereen Kanavanvahti	5 229,03 €	5 853,90 €	6511	0,90 €	4,03 €	3,13 €
As Oy Tampereen Styyri	6998,89	5 723,36 €	2629	2,18 €	4,03 €	1,85 €
As Oy Tampereen Näsintähystäjä			3370			

Jätekustannus 2025 (Oletus putkijätekeräys toiminnassa)	Putkikeräykseen sijoitettu pääoma	Jätekustannusten muutos 2022 vs. 2025	Jätekustannus muutos 2023 vs. 2025
13 496,47 €	145 728,39 €	221 %	262 %
13 395,72 €	144 640,54 €	221 %	263 %
22 245,60 €	240 197,28 €	229 %	253 %
26 239,33 €	263 958,92 €	502 %	448 %
10 594,87 €	129 025,00 €	151 %	185 %
		Ei tiedossa	Ei tiedossa

Unionin tuomioistuimen tuomio (kuudes jaosto) 30.3.2017.
VG Čistoća d.o.o. vastaan Đuro Vladika ja Ljubica Vladika.
Općinski sud u Velikoj Goriciin esittämä ennakkoratkaisupyyntö.
Ennakkoratkaisupyyntö – Ympäristö – Jätteet – Direktiivi 2008/98/EY –
Jätehuollon kustannusten takaisin periminen – Aiheuttamisperiaate – Käsitys
”jätteen haltijat” – Jätehuollosta perittävä maksu – Pääomainvestointien
rahoittamiseen tarkoitettu erityinen maksu.
Asia C-335/16.

Court reports – general

ECLI identifier: ECLI:EU:C:2017:242

▼ Dates

Date of document: 30/03/2017

Date lodged: 15/06/2016

▼ Miscellaneous information

Author: Unionin tuomioistuin

Country or organisation from which the request originates: Kroatia

Form: Tuomio

Authentic language: kroatia

▼ Procedure

Type of procedure: Ennakkoratkaisupyyntö

Observations: EU:n jäsenvaltiot, Euroopan komissio, Kroatia, EU:n toimielimet ja muut elimet

Judge-Rapporteur: Bonichot

Advocate General: Szpunar

National court:

A9 Općinski sud u Velikoj Gorici, Prethodno pitanje od 03/06/2016 (4 Povrv-I 03/20 15-9)

▼ Relationship between documents

[Select all documents mentioning this document](#)

Case affecting:

- Interprets [32008L0098](#) A14

- Interprets [32008L0098](#) A15P1

Affected by case:

- Related judicial information [62016CA0335](#)

Instruments cited in case law:

- [12008E192](#): N 26
- [32008L0098](#)-A15: N 25
- [32008L0098](#)-C1: N 3
- [32008L0098](#)-C26: N 3
- [32008L0098](#)-C8: N 4
- [32008L0098](#)-C25: N 5
- [32008L0098](#)-A03: N 6
- [32008L0098](#)-A11P1: N 7
- [32008L0098](#)-A14: N 8 23 24 27 32
- [32008L0098](#)-A15P1: N 9 23 27 29 32
- [62007CJ0188](#)-N77: N 24 29
- [62008CJ0254](#)-N45: N 24
- [62008CJ0254](#)-N46: N 25 29
- [62008CJ0254](#)-N48: N 26
- [62008CJ0254](#)-N50: N 26
- [62008CJ0254](#)-N51: N 27
- [62008CJ0254](#)-N55: N 30
- [62008CJ0254](#)-N56: N 30

▼ Doctrine

Notes relating to the decision:

- 1. Roset, Sébastien: Financement du traitement des déchets, Europe 2017 Avril n° 05 p.42 (FR)
- 2. Chatzikonstantinou, Christina: Elliniki Epitheorisi Evropaïkou Dikaiou 2017 p.150-154 (EL)

▼ Classifications

Subject matter:

- Jätteet
- Ympäristö

Case law directory code:

- 4.23 Euroopan unionin sisäpolitiikka / Ympäristö, kestävä kehitys ja ilmasto

▼ Languages and formats available

[BG](#) [ES](#) [CS](#) [DA](#) [DE](#) [ET](#) [EL](#) [EN](#) [FR](#) [GA](#) [HR](#) [IT](#) [LV](#) [LT](#) [HU](#) [MT](#) [NL](#) [PL](#) [PT](#) [RO](#) [SK](#) [SL](#) [FI](#) [SV](#)

HTML



PDF



Document published in the digital reports of cases. They have official

status.

▼ Multilingual display

▼ Text

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

30 päivänä maaliskuuta 2017 (¹)

”Ennakkoratkaisupyyntö — Ympäristö — Jätteet — Direktiivi 2008/98/EY — Jätehuollon kustannusten takaisin periminen — Aiheuttamisperiaate — Käsite ”jätteen haltijat” — Jätehuollosta perittävä maksu — Pääomainvestointien rahoittamiseen tarkoitettu erityinen maksu”

Asiassa C-335/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Općinski sud u Velikoj Gorici (Velika Gorican alioikeus, Kroatia) on esittänyt 3.6.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 15.6.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

VG Čistoća d.o.o.

vastaan

Đuro Vladika ja

Ljubica Vladika,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan sekä tuomarit J.-C. Bonichot (esittelevä tuomari) ja S. Rodin,

julkisasiamies: M. Szpunar,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— VG Čistoća d.o.o., edustajanaan Ž. Galeković, direktor,

— Kroatian hallitus, asiamiehenään T. Galli,

— Euroopan komissio, asiamiehinään E. Sanfrutos Cano ja M. Mataija,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee aiheuttamisperiaatteen sekä jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY (EUVL 2008, L 312, s. 3) 14 artiklan 1 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat kunnallinen jätehuoltoyritys VG Čistoća d.o.o. sekä jätehuoltopalvelun käyttäjät Đuro ja Ljubica Vladika ja jossa on kyse yhdyskuntajätteen keräämistä ja käsittelyä vuoden 2013 lokakuun ja vuoden 2014 syyskuun välisenä aikana koskevien laskujen maksamisesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2008/98 johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:
”Jätteistä 5 päivänä huhtikuuta 2006 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/12/EY [(EUVL 2006, L 114, s. 9)] säädetään lainsäädännölliset puitteet, joita sovelletaan jätteiden käsittelyyn yhteisössä. Siinä määritellään keskeiset käsitteet, kuten jäte, jätteen hyödyntäminen ja jätteen loppukäsittely, ja siinä säädetään keskeiset jätehuoltoon sovellettavat vaatimukset, erityisesti velvoite, jonka mukaan jätehuoltotoimia suorittavalla laitoksella tai yrityksellä on oltava toimilupa tai se on rekisteröitävä, sekä jäsenvaltioiden velvoite laatia jätehuoltosuunnitelmia. Siinä vahvistetaan myös tärkeitä periaatteita, kuten velvoite käsitellä jätteet siten, ettei sillä ole kielteisiä vaikutuksia ympäristöön ja ihmisten terveyteen, jätehieronkian soveltamiseen rohkaiseminen sekä, aiheuttamisperiaatteen mukaisesti, vaatimus siitä, että jätteiden loppukäsittelyn kustannuksista vastaa jätteen haltija tai aiemmat haltijat tai valmistajat, joiden tuotteesta jäte on peräisin.”
- 4 Direktiivin 2008/98 johdanto-osan kahdeksannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”Näin ollen on tarpeen tarkistaa direktiiviä [2006/12], jotta voidaan selventää tärkeimpiä käsitteitä, kuten jätteen, jätteen hyödyntämisen ja jätteen loppukäsittelyn määritelmää, tehostaa toimenpiteitä, joita on toteutettava jätteen syntymisen ehkäisemiseksi, ottaa käyttöön lähestymistapa, jossa otetaan huomioon tuotteiden ja materiaalien koko elinkaari eikä ainoastaan jättevaihe, ja keskittyä vähentämään jätteen syntymisen ja jätehuollon aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja siten lisäämään jätteen taloudellista arvoa. Lisäksi olisi edistettävä jätteiden hyödyntämistä sekä uusiomateriaalien käyttöä luonnonvarojen säästämiseksi. Selvyyden ja luottavuuden vuoksi direktiivi [2006/12] olisi kumottava ja korvattava uudella direktiivillä.”
- 5 Direktiivin 2008/98 johdanto-osan 25 ja 26 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”(25) On asianmukaista jakaa kustannukset niin, että ne vastaavat todellisia kustannuksia, jotka jätteen syntyminen ja siitä huolehtiminen aiheuttavat ympäristölle.
(26) Aiheuttamisperiaate on ohjaavana periaatteena sekä Euroopan unionin että kansainvälisellä tasolla. Jätteen tuottajan ja sen haltijan olisi huolehdittava jätteestä tavalla, joka takaa ympäristön ja ihmisten terveyden suojelun korkean tason.”

6 Tämän direktiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

— —

- 5) ’jätteen tuottajalla’ jokaista, jonka toiminta tuottaa jätettä (alkuperäinen jätteen tuottaja) tai joka suorittaa esikäsittelyä, sekoittamista tai muunlaista toimintaa, jonka tuloksena kyseisen jätteen luonne tai koostumus muuttuu;
- 6) ’jätteen haltijalla’ jätteen tuottajaa taikka luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka hallussa jäte on;

— —

- 9) ’jätehuollolla’ jätteen keräystä, kuljetusta, hyödyntämistä ja loppukäsittelyä, mukaan lukien tällaisten toimintojen valvonta ja loppusijoituspaikkojen jälkihoito sekä kauppiaana tai välittäjänä toteutetut toimet;
- 10) ’keräyksellä’ jätteen kokoamista, mukaan lukien jätteen alustava lajittelu ja alustava varastointi sen kuljettamiseksi jätteenkäsittelylaitokseen;
- 11) ’erilliskeräyksellä’ keräystä, jossa erityyppiset ja ominaisuuksiltaan erilaiset jätevirrat pidetään erillään erityiskäsittelyn helpottamiseksi;

— —

- 14) ’käsittelyllä’ hyödyntämis- tai loppukäsittelytoimia, mukaan lukien hyödyntämisen tai loppukäsittelyn valmistelu;

— —

- 17) ’kierrätyksellä’ hyödyntämistointia, jossa jättemateriaalit käsitellään uudelleen tuotteiksi, materiaaleiksi tai aineiksi joko alkuperäiseen tarkoitukseen tai muihin tarkoituksiin. Siihen sisältyy eloperäisen aineksen uudelleenkäsittely, mutta ei energian hyödyntäminen eikä uudelleenkäsittely materiaaleiksi, joita käytetään polttoaineina tai maantäyttötoimiin;

— —”

7 Direktiivin 2008/98 11 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tuotteiden uudelleenkäytön ja uudelleenkäytettäviksi valmistelun edistämiseksi erityisesti kannustamalla uudelleenkäyttö- ja korjausverkostojen perustamista ja tukemista sekä taloudellisten ohjauskeinojen, hankintaperusteiden, määrällisten tavoitteiden tai muiden toimenpiteiden käyttöä.

Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä laadukkaan kierrätyksen edistämiseksi, ja tätä tarkoitusta varten niiden on otettava käyttöön jätteen erilliskeräysjärjestelmiä, mikäli se on teknisesti, ympäristön kannalta ja taloudellisesti toteutettavissa sekä aiheellista tarvittavien laatuvaatimusten täyttämiseksi kyseisillä kierrätyksen aloilla.

— —”

8 Tämän direktiivin 14 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Aiheuttamisperiaatteen mukaisesti jätteen alkuperäisen tuottajan taikka nykyisen tai aiemman jätteen haltijan on vastattava jätehuollon kustannuksista.

2. Jäsenvaltiot voivat päättää, että tuottajan, jonka tuottamasta tuotteesta jäte on peräisin, on vastattava osittain tai kokonaan jätehuollon kustannuksista ja että tällaisten

tuotteiden jakelijat voivat osallistua näihin kustannuksiin.”

- 9 Direktiivin 2008/98 15 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jätteen alkuperäinen tuottaja tai muu haltija huolehtii itse jätteen käsittelystä tai antaa jätteen käsittelyn kauppiaan tai jätteenkäsittelytoimia suorittavan laitoksen tai yrityksen taikka yksityisen tai julkisen jätteiden kerääjän tehtäväksi 4 ja 13 artiklan mukaisesti.”

Kroatian oikeus

- 10 Kunnallispalveluiden hallinnoinnista annetun lain (Zakon o komunalnom gospodarstvu), sellaisena kuin se oli voimassa pääasian tosiseikkojen ajankohtana, 20 §:n 1 momentin sanamuoto on seuraava:

”Kunnallispalveluista perittävällä maksulla rahoitetaan seuraavia kunnallisia toimintoja:

— —

4. puhtaanapito yhdyskuntajätteen keräämisen ja kuljettamisen osalta

5. yhdyskuntajätteen sijoittaminen kaatopaikalle

— —”

- 11 Kestävän kehityksen periaatteen mukaisesta jätehuollosta annetun lain (Zakon o održivom gospodarstvu otpadom) 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Tässä laissa tarkoitetaan

— —

10. ’jätteen keräyksellä’ jätteen tavanomaista ja kiireellistä keräysmenettelyä sekä jätteenkeräysmenettelyä kierrätyskeskuksessa

— —

39. ’jätteen haltijalla’ jätteen tuottajaa taikka luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka hallussa jäte on

— —

48. ’jätteen tuottajalla’ jokaista, jonka toiminta tuottaa jätettä ja/tai joka suorittaa esikäsittelyn, sekoittamisen tai muun toiminnan, jonka tuloksena kyseisen jätteen koostumus tai luonne muuttuu

— —”

- 12 Tämän lain 6 §:n 1 momentissa säädetään, että jätehuolto perustuu ympäristönsuojelualaa koskevien kansallisessa oikeudessa, unionin säännöstyössä ja kansainvälisessä oikeudessa vahvistettujen periaatteiden noudattamiseen ja erityisesti aiheuttamisperiaatteeseen, jonka mukaan ”jätteen tuottaja taikka edellinen tai nykyinen haltija vastaa jätehuoltoon liittyvien toimenpiteiden kustannuksista ja vastaa taloudellisesti sellaisten toimenpiteiden toteuttamisesta, joilla on tarkoitus korvata vahingot, joita nämä viimeksi mainitut ovat aiheuttaneet tai voivat aiheuttaa”.

- 13 Kyseisen lain 6 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tuottajan, jonka valmistamasta tuotteesta jäte on peräisin, tai jätteen tuottajan on vastattava jätehuollon kustannuksista.”

- 14 Saman lain 28 §:n sanamuoto on seuraava:

”(1) Paikallinen viranomainen on velvollinen varmistamaan omalla alueellaan

--

2. jätepaperin, metallin, lasin, muovin, tekstiilien ja kookkaiden yhdyskuntajätteiden (isot esineet) erilliskeräyksen

--”

15 Kestävän kehityksen periaatteen mukaisesta jätehuollosta annetun lain 30 §:ssä, jonka otsikko on ”Yhdyskuntajätteen kerääminen sekajätteenä ja biohajoavana yhdyskuntajätteenä”, säädetään seuraavaa:

”(1) Julkiseen palveluun, jossa yhdyskuntajäte kerätään sekajätteenä ja biohajoavana yhdyskuntajätteenä, kuuluu tämän jätteen kerääminen eri käyttäjiltä asianomaisella palveluntarjoamisalueella sijaitsevien jätessäiliöiden avulla ja tämän jätteen kuljettaminen sen käsittelyä varten toimivaltaiselle taholle.

--

(6) Tämän pykälän 4 momentissa tarkoitetun palvelun käyttäjä on velvollinen

--

3. vastaamaan yhdyskuntajätteen huollon kustannuksista suhteessa palvelujen tarjoajalle luovutettuun jätteen määrään.”

16 Kyseisen lain 33 §:ssä säädetään seuraavaa:

”(1) Palvelujen tarjoaja on velvollinen laskemaan tämän lain 30 §:n 1 momentissa tarkoitetun julkisen palvelun hinnan sellaisen laskumenetelmän avulla, jolla taataan aiheuttamisperiaatteen soveltaminen, taloudellisesti elinkelpoisen toiminnan harjoittaminen sekä tarjotun palvelun turvallisuus, sääntöjenmukaisuus ja laatu tämän lain säännösten mukaisesti --

(2) Palvelujen tarjoaja on velvollinen veloittamaan käyttäjältä maksut tämän lain 30 §:n 1 momentissa tarkoitetusta julkisesta palvelusta suhteessa laskutuskauden aikana luovutetun jätteen määrään; tämä määrään perustuva kriteeri perustuu luovutetun jätteen painoon tai jätessäiliöiden tilavuuteen ja niiden tyhjentämiskertojen lukumäärään tämän lain 30 §:n 7 momentissa tarkoitetun päätöksen mukaisesti.

--

(4) Palvelujen tarjoajan on sisällytettävä tämän lain 30 §:n 1 momentissa tarkoitetun julkisen palvelun hintaan seuraavat kulut: jätteen keräyslaitteiston hankinta- ja ylläpitokulut, jätteen kuljetuskulut, jätteen käsittelykulut ja muut tämän lain 29 §:n 10 momentissa tarkoitetussa asetuksessa vahvistetut kulut.

--”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

17 Kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä oleva asia koskee VG Čistoćan Đuro ja Ljubica Vladikalle esittämää vaatimusta, joka koskee vuoden 2013 lokakuun ja vuoden 2014 syyskuun välisen ajan talousjätehuoltoa koskevien sellaisten laskujen maksamista, joiden suuruus oli jokaisen kuukauden osalta 78,61 Kroatian kunaa (HRK) (n. 10,54 euroa).

18 Pääasian vastaajat vastustavat laskujen sen osan maksamista, joka koskee erilliskeräystä,

kierrättämistä ja luvatta ympäristöön jätetyn jätteen sijoittamista kaatopaikalle, sekä erityistä maksua, joka on tarkoitettu jätehuollosta vastaavan yrityksen kierrätystoimintaa varten tekemien pääomainvestointien rahoittamiseen. He eivät sitä vastoin vastusta laskujen sen osan maksamista, joka koskee tosiasiallisesti tuotetun ja kerätyn jätteen keräystä ja kaatopaikalle sijoittamista.

- 19 VG Čistoća saattoi asian Općinski sud u Velikoj Gorici (Velika Gorican alioikeus, Kroatia) käsiteltäväksi saadakseen Đuro ja Ljubica Vladikan maksamaan erääntyneet summat.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, että näillä viimeksi mainituilla on käytössään vain yksi 120 litran jätessäiliö ja että VG Čistoća laatii jätehuoltopalveluidensa laskuttamista varten joka kuukausi jätteen keräämistä koskevan laskelman, joka perustuu käytettyjen jätessäiliöiden kokoon. Tämä yhtiö suoritti siis laskutuksen tyhjennettyjen jätessäiliöiden tilavuuden perusteella eikä pääasian vastaajien tosiasiallisesti tuottaman jätteen painon perusteella.
- 21 Kyseinen tuomioistuin katsoo, että yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattamiseksi pääasian kantajan olisi otettava käyttöön keräyslaitteisto, joka mahdollistaa laskuttamisen vain käyttäjien tosiasiallisesti tuottamasta jätteestä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo myös, että näiden viimeksi mainittujen käyttöön olisi asetettava erityisiä jätessäiliöitä sellaisen jätteen kokoamista varten, jota varten on olemassa erityinen keräys (paperi, muovit, sekajäte). Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin lisää, ettei käyttäjien tulisi maksaa siitä, että jätteet sijoitetaan kaatopaikalle kierrätettäväksi. Se pohtii siis sitä, ovatko käyttäjät velvollisia maksamaan kaikki yhdyskuntajätteen huollosta laadituissa laskuissa mainitut kustannuserät.
- 22 Tässä asiayhteydessä Općinski sud u Velikoj Gorici päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:
- ”Kuinka unionin oikeuden mukaan on määritettävä kotitalousjätteen kokoamisesta ja keräämisestä perittävän maksun suuruus? Kuinka unionin kansalaisten on maksettava kotitalousjätteen kokoamisesta ja keräämisestä perittävät maksut, eli maksavatko he tästä palvelusta tyhjennetyn roskapöntön/jätessäiliön tilavuuden perusteella vai kerättyjen jätteiden tilavuuden perusteella, ja onko heidän tämän lisäksi maksettava joitakin muita maksuja?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustele kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2008/98 14 artiklaa ja 15 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että niiden kanssa on ristiriidassa pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään yhtäältä, että jätteen käsittelypalvelun käyttäjät maksavat hinnan, joka lasketaan heidän käytettäväkseen asetetun jätessäiliön tilavuuden mukaan eikä tosiasiallisesti kerätyn jätteen painon mukaan, ja toisaalta, että nämä käyttäjät maksavat lisämaksun, joka on tarkoitettu kerätyn jätteen käsittelemisen edellyttämien investointien rahoittamiseen.
- 24 Direktiivin 2008/98 14 artiklan mukaan ja aiheuttamisperiaatteen mukaisesti jätteen alkuperäisen tuottajan taikka nykyisen tai aiemman jätteen haltijan on vastattava jätehuollon kustannuksista. Näillä haltijoilla on tällainen taloudellinen velvollisuus sen takia, että ne ovat myötävaikuttaneet mainitun jätteen syntymiseen (ks. analogisesti tuomio 24.6.2008, Commune de Mesquer, [C-188/07](#), [EU:C:2008:359](#), 77 kohta ja tuomio 16.7.2009, Futura Immobiliare ym., [C-254/08](#), [EU:C:2009:479](#), 45 kohta).

- 25 Niiltä osin kuin on kyse yhdyskuntajätteeseen liittyvästä jätehuollosta ja käsittelystä aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta, on todettava, että koska kyse on palvelusta, joka tarjotaan kollektiivisesti joukolle ”haltijoita”, jäsenvaltiot ovat direktiivin 2008/98 15 artiklan nojalla velvollisia varmistamaan sen, että lähtökohtaisesti kaikki kyseisen palvelun käyttäjät vastaavat tämän direktiivin 3 artiklassa tarkoitettujen ”haltijoiden” ominaisuudessa yhdessä jätteiden käsittelystä aiheutuvista kokonaiskustannuksista (ks. analogisesti tuomio 16.7.2009, Futura Immobiliare ym., [C-254/08](#), [EU:C:2009:479](#), 46 kohta).
- 26 Unionin oikeuden nykytilassa ei ole olemassa SEUT 192 artiklan nojalla annettua lainsäädäntöä, jossa jäsenvaltioille asetettaisiin velvollisuus noudattaa tiettyä täsmällistä menetelmää niiltä osin kuin on kyse yhdyskuntajätteen käsittelystä aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta, joten kyseinen rahoitus voidaan asianomaisen jäsenvaltion valinnan mukaan varmistaa vapaasti taksalla, maksulla tai millä tahansa muulla tavalla. Tässä tilanteessa turvautuminen sellaisiin laskutuskriteereihin, jotka perustuvat sen jätessäiliön tilavuuteen, joka käyttäjien käyttöön on annettu muun muassa heidän käyttämiensä kiinteistöjen pinta-alan ja kyseisten kiinteistöjen käyttötarkoituksen perusteella, voi mahdollistaa kyseisten jätteiden käsittelystä aiheutuvien kustannusten laskemisen ja niiden jakamisen eri haltijoiden välillä, koska kyseinen parametri on omiaan vaikuttamaan suoraan mainittujen kustannusten määrään (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2009, Futura Immobiliare ym., [C-254/08](#), [EU:C:2009:479](#), 48 ja 50 kohta).
- 27 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan kaltaista kansallista lainsäädäntöä, jossa yhdyskuntajätteeseen liittyvän jätehuollon ja käsittelyn rahoittamiseksi säädetään hinnasta, joka lasketaan syntyvän jätteen tilavuutta koskevan arvion perusteella eikä tosiasiallisesti tuotettujen ja kerättäväksi annettujen jätteiden painon perusteella, ei unionin oikeuden nykytilassa voida pitää direktiivin 2008/98 14 artiklan ja 15 artiklan 1 kohdan vastaisena (ks. analogisesti tuomio 16.7.2009, Futura Immobiliare ym., [C-254/08](#), [EU:C:2009:479](#), 51 kohta).
- 28 Sama koskee sellaisen lisämaksun käyttöön ottamista, jolla on tarkoitus rahoittaa jätteiden käsittelyä, kierrätys mukaan lukien, varten tarpeelliset investoinnit.
- 29 Direktiivin 2008/98 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jätteiden tuottajat osallistuvat kollektiivisesti investointeihin, joita direktiivin 2008/98 11 artiklan 1 kohdassa, 14 artiklassa ja 15 artiklan 1 kohdassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan, sen takia, että ne ovat myötävaikuttaneet jätteen syntymiseen (ks. analogisesti tuomio 24.6.2008, Commune de Mesquer, [C-188/07](#), [EU:C:2008:359](#), 77 kohta ja tuomio 16.7.2009, Futura Immobiliare ym., [C-254/08](#), [EU:C:2009:479](#), 46 kohta).
- 30 Vaikka aineellisesti ottaen ja unionin oikeuden nykytilassa toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on laaja harkintavalta niiltä osin kuin on kyse sellaisten hintojen laskemista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen määrittämisestä kuin pääasiassa kyseessä olevan kaltaiset jätehuoltomaksut ja lisämaksu, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin sille esitettyjen tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella tarkistettava, etteivät perittävä maksu ja tämä lisämaksu johda siihen, että tiettyihin ”haltijoihin” kohdennetaan sellaisia kustannuksia, jotka ovat ilmeisen suhteettomia niiden todennäköisesti tuottamien jätteiden määriin tai luonteeseen nähden (ks. analogisesti tuomio 16.7.2009, Futura Immobiliare ym., [C-254/08](#), [EU:C:2009:479](#), 55 ja 56 kohta).
- 31 Tässä tarkoituksessa on muun muassa otettava huomioon kriteerit, jotka liittyvät

käyttäjien käyttämien kiinteistöjen tyyppiin sekä niiden pinta-alaan ja käyttötarkoitukseen, jätteiden ”haltijoiden” tuotantokapasiteettiin, käyttäjien käyttöön annettujen jätesäiliöiden tilavuuteen ja siihen, miten usein jätteet kerätään, koska nämä parametrit ovat omiaan vaikuttamaan suoraan jätehuollon ja jätteen käsittelyn kustannuksiin.

- 32 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2008/98 14 artiklaa ja 15 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että unionin oikeuden nykytilassa niiden kanssa ei ole ristiriidassa pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään yhdyskuntajätteen huolto- ja käsittelypalvelun rahoittamiseksi hinnasta, jonka laskeminen perustuu arvioon tämän palvelun käyttäjien tuottaman jätteen tilavuudesta eikä näiden käyttäjien tosiasiallisesti tuottamaan jätemäärään, jonka ne ovat antaneet kerättäväksi, sekä lisämaksusta, joka käyttäjien on maksettava jätteiden haltijoiden ominaisuudessaan ja joka on tarkoitettu jätteen käsittelyn, kierrätys mukaan lukien, edellyttämien pääomainvestointien rahoittamiseen. Kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin sille esitettyjen tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella tarkistettava, ettei tämä johda siihen, että tiettyihin ”haltijoihin” kohdennetaan sellaisia kustannuksia, jotka ovat ilmeisen suhteettomia niiden todennäköisesti tuottamien jätteiden tilavuuteen tai luonteeseen nähden. Tätä varten kansallinen tuomioistuin voi muun muassa ottaa huomioon kriteerit, jotka liittyvät käyttäjien käyttämien kiinteistöjen tyyppiin sekä niiden pinta-alaan ja käyttötarkoitukseen, jätteiden ”haltijoiden” tuotantokapasiteettiin, käyttäjien käyttöön annettujen jätesäiliöiden tilavuuteen ja siihen, miten usein jätteet kerätään, koska nämä parametrit ovat omiaan vaikuttamaan suoraan jätehuollon ja jätteiden käsittelyn kustannuksiin.

Oikeudenkäyntikulut

- 33 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY 14 artiklaa ja 15 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että unionin oikeuden nykytilassa niiden kanssa ei ole ristiriidassa pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään yhdyskuntajätteen huolto- ja käsittelypalvelun rahoittamiseksi hinnasta, jonka laskeminen perustuu arvioon tämän palvelun käyttäjien tuottaman jätteen tilavuudesta eikä näiden käyttäjien tosiasiallisesti tuottamaan jätemäärään, jonka ne ovat antaneet kerättäväksi, sekä lisämaksusta, joka käyttäjien on maksettava jätteiden haltijoiden ominaisuudessaan ja joka on tarkoitettu jätteen käsittelyn, kierrätys mukaan lukien, edellyttämien pääomainvestointien rahoittamiseen. Kansallisen tuomioistuimen on kuitenkin sille esitettyjen tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella tarkistettava, ettei tämä johda siihen, että tiettyihin ”haltijoihin” kohdennetaan sellaisia kustannuksia, jotka ovat

ilmeisen suhteettomia niiden todennäköisesti tuottamien jätteiden tilavuuteen tai luonteeseen nähden. Tätä varten kansallinen tuomioistuin voi muun muassa ottaa huomioon kriteerit, jotka liittyvät käyttäjien käyttämien kiinteistöjen tyyppiin sekä niiden pinta-alaan ja käyttötarkoitukseen, jätteiden ”haltijoiden” tuotantokapasiteettiin, käyttäjien käyttöön annettujen jätesäiliöiden tilavuuteen ja siihen, miten usein jätteet kerätään, koska nämä parametrit ovat omiaan vaikuttamaan suoraan jätehuollon ja jätteiden käsittelyn kustannuksiin.

Allekirjoitukset

(¹) Oikeudenkäyntikieli: kroaatti.
[Top](#)



This site is managed by the
Publications Office of the European
Union

Need help?

[Help pages](#)
[Contact](#)
[Sitemap](#)

Follow us

✕ X

Legal

[Legal notice](#)
[Cookies policy](#)
[Accessibility](#)
[Privacy statement](#)

Information

[About EUR-Lex](#)
[Newsletter](#)
[Useful links](#)

Other services

[European Data](#)
[EU tenders](#)
[EU research results](#)
[EU Whoiswho](#)
[EU publications](#)

[N-Lex](#)
[EU Law in Force](#)
[EU Law Tracker](#)



Discover more on europa.eu

Contact the EU

[Call us 00 800 6 7 8 9 10 11](#)
[Use other telephone options](#)
[Write to us via our contact form](#)
[Meet us at one of the EU centres](#)

EU institutions

[European Parliament](#)
[European Council](#)
[Council of the European Union](#)
[European Commission](#)

Social media

[Search for EU social media channels](#)

Legal

[Languages on our websites](#)

[Privacy policy](#)

[Legal notice](#)

[Cookies](#)

[Court of Justice of the European Union \(CJEU\)](#)

[European Central Bank \(ECB\)](#)

[European Court of Auditors](#)

[European External Action Service \(EEAS\)](#)

[European Economic and Social Committee](#)

[European Committee of Regions \(CoR\)](#)

[European Investment Bank](#)

[European Ombudsman](#)

[European Data Protection Supervisor \(EDPS\)](#)

[European Data Protection Board](#)

[European Personnel Selection Office](#)

[Publications Office of the European Union](#)

[Agencies](#)

28.11.2024

EOAK/4857/2023

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Esittelijäneuvos Susanna Wähä

JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYSTEN MUKAISET JÄTEASTIOIDEN PAINORAJAT

1 KANTELU

Kantelija pyysi tutkimaan jätehuoltomääräysten lainmukaisuutta Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella koskien biojäteastioiden painorajoja ja jätemaksun määräytymistä. Kantelun mukaan biojäteastian tyhjennyksestä oli perusteettomasti peritty ylipainomaksua, kun ylipainoa ei ollut voitu osoittaa, ja toisaalta ylipaino oli voinut syntyä myös tyhjennyskäynnin väliin jäämisestä. Kantelija on myös arvostellut jäteastioiden painorajan vaikutusta lajitteluun, sillä tietyn vetoisuuden omaavaa jäteastiaa ei määräysten mukaan saisi täyttää, vaan esimerkiksi 240 litran jäteastian painoraja voi tulla vastaan jo astian ollessa vasta puolillaan jätettä.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin Savo-Pielisen jätelautakunnan selvitys ja lausunto (liitteenä).

Käytettävissäni ovat olleet myös seuraavat asiakirjat:

- Savo-Pielisen jätelautakunnan 1.12.2022 § 23 hyväksymät Kunnalliset jätehuoltomääräykset
- Savo-Pielisen jätelautakunnan 1.12.2022 § 24 hyväksymä jätetaksa
- Savo-Pielisen jätelautakunnan 30.5.2024 § 10 hyväksymät Kunnalliset jätehuoltomääräykset

3 RATKAISU

- 1) Katson viranhaltijan laiminlyöneen velvollisuutensa toimittaa oikeusasiamiehelle laillisuusvalvontaansa varten tarvitsemat tiedot ja toimineen hallintolain vastaisesti siinä, että se on antanut oikeusasiamiehelle lausunnon, jonka valmisteluun ympäristöpäällikkö on osallistunut esteellisenä.
- 2) Katson Savo-Pielisen jätelautakunnan hyväksymien jätehuoltomääräysten ja jätetaksaa koskevien päätösten sisältävän lakiin perustumattoman maksuperusteen, kun ne mahdollistavat jätehuoltomääräyksistä poikkeavien keräysjärjestelyjen työturvallisuuteen perustuvan lisämaksun määrittämisen biojätteelle jätteen kuljettajan arvion perusteella.

Perustelen ratkaisuani seuraavasti.

3.1 Oikeusasiamiehelle annettava selvitys

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 7 §:n mukaan oikeusasiamiehen oikeudesta saada laillisuusvalvontaansa varten tarvitsemansa tiedot säädetään perustuslain 111 §:n 1 momentissa.

Perustuslain 111 §:n mukaan oikeusasiamiehellä on oikeus saada viranomaisilta ja muilta julkista tehtävää hoitavilta laillisuusvalvontaansa varten tarvitsemansa tiedot.

Oikeusasiamiehellä on perustuslain säännöksen mukaan oikeus kantelun tutkimiseksi saada tietoja muun muassa kunnan viranomaisilta ja muilta valvottavilta. Tämä tarkoittaa, että viranomaisen tai muun valvottavan on lausuntoa ja selvitystä laatiessaan ja sitä antaessaan asianmukaisesti ja totuuden mukaisesti annettava kaikki asiaan vaikuttavat tiedot ja selvitettävä kantelukirjoitus huomioon ottaen, mihin sen menettely on kulloinkin perustunut.

Oikeusasiamiehelle annettavat selvitykset ovat oikeudellisesti merkityksellisiä kirjallisia todistuksia, koska ne muodostavat osan, siitä näytöstä, jonka perusteella kantelun kohteen toimintaa arvioidaan ylimmän laillisuusvalvojan kirjallisessa kantelumenettelyssä.

Perustuslain 111 §:n mukaisen tietojensaantioikeuden on vakiintuneesti katsottu tarkoittavan sitä, että oikeusasiamiehen pyytämien selvitysten antaminen on virkatehtävä, jota koskevat yleiset virkavelvollisuudet.

Virkavelvollisuuksiin kuuluu muun ohella huolehtia, että lausunnon antaja on toimivaltainen asiassa.

Hallintolain 27 § sisältää esteellisyyttä koskevan yleisen periaatteen, jonka mukaan esteellinen ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä.

Viranhaltija on antanut kanteluasiassa lausunnon jätelautakunnan puolesta. Oikeusasiamiehelle lausuntoa antaessaan ympäristöpäällikkö on perustellut toimivallan lausunnon antamiseen 7.12.2023 § 29 hyväksytyn toimintasäännön 14 §:llä, jonka mukaan ympäristöpäällikkö antaa jätelautakunnalta pyydetty lausunnot ja vastineet muissa kuin vaikutuksiltaan merkittävissä asioissa.

Kanteluasiassa on kysymys jätehuoltomääräysten ja jätetaksan soveltamisen lainmukaisuuden lisäksi viranhaltijan toiminnasta kantelijan aloitteen käsittelyssä. Kantelussa on selvästi yksilöity viranhaltija nimeltä.

Katson viranhaltijan toimineen hallintolain lainvastaisesti, kun se lausuntoa antaessaan ei ole ottanut huomioon hallintolain edellyttämiä esteettömyysvaatimuksia. Viranomaisen tehtävä on varmistaa, että asian valmistelu ja muu käsittely tapahtuu esteettömien viranhaltijoiden toimesta.

Viranomaisen toiminnan luotettavuuden ja uskottavuuden näkökulmasta on välttämätöntä, että asioiden käsittelyn puolueettomuus turvataan huolehtimalla asianmukaisesti esteettömistä lausunnonanto-kokoonpanoista. Kantelun kohteena oleva viranhaltija ei voi osallistua itseään koskevan viranomaisen lausunnon antamiseen, vaan viranomainen kuulee viranhaltijaa, jonka tehtävänä on antaa selvitys toiminnastaan.

Lausunnonantajan tehtävänä on arvioida viranhaltijalta saatu selvitys ja esittää oma käsityksensä menettelyn lainmukaisuudesta selvityksen perusteella.

Kiinnitän viranhaltijan huomiota hallintolain esteellisyyttä koskevien säännösten noudattamiseen.

3.2 Aloiteasian käsitteleminen jätelautakunnassa

Kantelussa on arvosteltu palvelupäällikön toimintaa kantelijoiden jätetaksaa koskevan aloitteen käsittelyssä, kun palvelupäällikkö ei ole vienyt asiaa jätelautakunnan käsiteltäväksi, vaan ainoastaan lautakunnalle tiedoksi lautakunnan pöytäkirjasta 11.5.2023 § 17 ilmenevin tavoin.

Totean, että Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasäännön 14 §:llä on siirretty jätelautakunnan toimivaltaa viranhaltijoille laajasti. Ennen 1.1.2024 voimaan tullutta toimintasääntöä, voimassa oli 2.3.2023 § 9 toimintasääntö. Toimintasäännön 14 §:n mukaan palvelupäälliköllä on toimivalta esimerkiksi päättää jätelain mukaisesti jätemaksujen määräämisestä ja maksuunpanosta jätetaksan mukaisesti jätemaksun määräämisestä taksasta poiketen sekä jätemaksun perimättä jättämisestä. Toimintasäännön mukaisesti ympäristöpäälliköllä on ollut toimivalta antaa jätelautakunnalta pyydetty lausunnot ja vastineet muissa kuin vaikutuksiltaan merkittävissä asioissa.

Palvelupäällikön toimivaltaan tai 1.1.2024 voimaan tulleen toimintasäännön mukaisesti ympäristöpäällikön toimivaltaan kuuluvissa asioissa ei ole yksilöity jätelautakunnalle osoitetun aloitteen käsittelyä.

Vastauksessa, jonka palvelupäällikkö on antanut jätelautakunnan puolesta, ei ole otettu kantaa kantelijan jätetaksan perusteita koskevan aloitteen merkittävyyteen toimivallan näkökulmasta. Vastauksessa on kuitenkin viitattu vastausta koskevan asian merkittävyyteen seuraavasti.

”Seuraavan kerran jätehuoltomääräyksiä laajemmin uudistettaessa on mahdollista käsitellä ja arvioida uudelleen jäteastioiden painorajoja. Lisäksi jätetaksaa valmisteltaessa voidaan arvioida mahdollisuutta huomioida jätemaksuissa paremmin kullakin kiinteistöllä syntyvä biojätteen määrä.

Yksistään jäteastioiden painorajojen sääntelyn vuoksi vastikään uudistettujen jätehuoltomääräysten päivittämistä ei ole perusteltua toteuttaa, kun painorajat antavat joka tapauksessa lähinnä viitettä siitä, miten painavia jäteastiat voivat olla käytännössä siis vain huomattavasti painorajat ylittävät jäteastiat, joiden kuormaus on erittäin haastavaa, merkitään ylipainaviksi.”

Palvelupäällikön vastauksesta ilmenee, että palvelupäällikkö on ottanut aloitteen johdosta kantaa jätehuoltomääräysten päivittämistarpeeseen ja mahdollisuuteen huomioida taksapäätöksessä biojätteen määrä.

Kiinnitän viranhaltijan huomiota siihen, että viranhaltijan toimivalta jätelautakunnan puolesta annettavan lausunnon antamiseen on rajattu muihin kuin vaikutuksiltaan merkittäviin asioihin.

Totean, että Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasäännön 14 § huomioon ottaen palvelupäällikön toimivaltaan ei mielestäni ole kuulunut jätehuoltomääräysten tai jätetaksan päivittämistarpeesta päättäminen. Katson, että jätehuoltomääräysten päivittämistarpeen arviointia edellyttänyt aloitteen käsittely olisi tullut saattaa jätelautakunnan arvioitavaksi.

3.3 Biojättemaksun perusteet

Kantelun perusteella on arvioitavanani, perustuuko Savo-Pielisen jätelautakunnan hyväksymät jätehuoltomääräykset ja jätetaksa jätelakiin biojäteastian painorajoja koskevan jätehuoltomääräyksen sekä jätetaksassa määritellyn jätehuoltomääräyksistä poikkeavien keräysjärjestelyjen lisämaksun määräytymisperusteiden osalta.

Kunnan jätemaksun perusteista määrätään jätelaissa (686/2011). Jätelain 78 §:n 1 momentin mukaan kunnan on perittävä mainitun lain mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset.

Jätelain 78 §:n 2 momentin mukaan jätemaksun on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Säännöksen perustelujen mukaan (HE 109/2010) maksujen tulee olla palvelutasoon nähden tasapuolisia ja kohtuullisia niin, ettei eri asiakkaita, asiakasryhmiä tai kunnan eri alueita aseteta perusteettomasti toisistaan poikkeavaan asema.

Jätelain 79 §:n 1 momentin mukaan kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Perusteina voidaan lisäksi ottaa huomioon jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella, kunnan keräysvälineiden käyttö sekä kuljetusmatka kuljetettaessa jäte yksittäisenä kuljetuksena. Jätemaksun perusteina voidaan käyttää myös kiinteistöllä asuvien henkilöiden määrää, kiinteistön käyttötarkoitusta tai muuta vastaavaa perustetta, jos jätteen määrää tai laatua on vaikea luotettavasti selvittää tai jos se on tarpeellista ympäristö- tai terveyshaittojen ehkäisemiseksi tai jätehuollon järjestämiseksi.

Jätelain 79 §:n 3 momentin mukaan jätemaksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä jätetaksassa.

Jätehuoltomääräysten 21 §:ssä edellytetään, että kiinteistön haltijalla tulee olla käytössään kiinteistöllä riittävä määrä jäteastioita määräysten mukaista jätteiden keräämistä varten. Määräyksen perustelujen mukaan tällä varmistetaan, että kiinteistöllä on syntyvään jätemäärään ja -laatuun nähden asianmukaiset keräysvälineet. Lisäksi määräyksen perusteluissa on todettu, että ”tyypillisesti esimerkiksi biojätteen keräykseen riittää yksi 240 litran jäteastia korkeintaan 25 asuinhuoneiston kiinteistölle, kun astia tyhjennetään viikoittain.”

Jätehuoltomääräyksen 23 §:n mukaan jäteastiaan saa laittaa vain astiaan tarkoitettua jätettä. Käsini siirrettävää jäteastiaa ei saa täyttää siten, että sen tyhjentäminen sijaintipaikan olosuhteiden, jäteastian rakenteen, jätteen painon tai ominaisuuksien vuoksi aiheuttaa tyhjentäjälle työturvallisuusriskin. Käsini siirrettäväksi tarkoitettuihin jäteastioihin saa jätettä laittaa enintään seuraavasti:

- korkeintaan 240 litran jäteastiat 40 kg
- 240–660 litran jäteastiat 60 kg.

Jätehuoltomääräyksen 23 §:n perusteluissa jäteastioiden täyttämisestä on todettu, että ”jäteastioille ja irtojättesäkeille tai muille jäte-esineille on annettu myös enimmäispainorajat. Käytännössä painorajat edellyttävät, että painavien jätelajien, kuten biojätteen ja lasin, keräykseen käytetään pieniä jäteastioita (korkeintaan 240 litraa). Säännöksellä varmistetaan, ettei kuljettajan työturvallisuus vaarannu ja jätteet saadaan kuormattua ilman haittojen aiheutumista.”

Vuoden 2023 jätetaksassa biojätteen tyhjennyshinta Kuopiossa on ollut 5,57 euroa ja astian maksimikoko 240 litraa.

Jätetaksan mukaan jätehuoltomääräyksistä poikkeavista keräysjärjestelyistä peritään lisämaksu. Poikkeavaksi keräysjärjestelyksi katsotaan, jos keräysväline tai keräyspaikka poikkeaa jätehuoltomääräyksistä, mm. pyörätön jäteastia, ylipainava jäteastia, sarjoittamaton jätehuoltoavain tai puutteellinen jätetekatos. Lisämaksun määrä on 7,30 €/tyhjennys. Jätetaksan mukaan lisämaksulla kompensoidaan keräyspaikan puutteiden aiheuttamaa haittaa jätteenkuljetukselle, mutta maksu ei oikeuta puutteiden korjaamista jättämistä.

Savo-Pielisen jätelautakunta on lausunnossaan todennut, että toimialueella jätehuoltomääräysten laadinnassa on otettu jätelainsäädännön lisäksi huomioon Suomen Kuntaliiton opas ”Jätehuoltomääräysten laatiminen” (2022). Suomen Kuntaliiton mallissa todetaan, että jäteastioiden täyttämisen osalta ainakin käsin siirrettäville jäteastioille voidaan tarvittaessa asettaa maksimipainot. Ohjeen mukaan paino antaa vähintään viitettä siitä, millaisia määriä jätettä jäteastiaan voi laittaa. Mallissa on annettu kaksi mahdollista sääntelyvaihtoehtoa. Yksi vaihtoehto on säätää, ettei jäteastian paino saa aiheuttaa tyhjentäjälle työturvallisuusriskiä. Toinen vaihtoehto on asettaa jäteastioille tarkemmat painorajat.

Savo-Pielisen jätelautakunnan mukaan lautakunnan hyväksymissä jätehuoltomääräyksissä on asetettu jäteastioille painorajat, jotka ovat samat kuin Suomen Kuntaliiton mallissa. Painorajojen on arvioitu antavan asiakkaille enemmän viitettä siitä, miten paljon jäteastiaan saa laittaa jätettä kuin se, että säädeltäisiin vain yleisesti, ettei jäteastian paino saa aiheuttaa tyhjentäjälle työturvallisuusriskiä. Molemmissa sääntelyvaihtoehdoissa sääntelyn peruste on joka tapauksessa sama. Ylipainavat jäteastiat eivät saa vaikeuttaa jätehuollon toteuttamista ja aiheuttaa riskiä työturvallisuudelle.

Lausunnosta ilmenee, että kunnallinen jäteyhtiö Jätekuukko Oy huolehtii Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella jätteen keräyksestä ja kuljetuksesta. Jätekuukko Oy:n urakoitsijoiden jäteautoissa ei ole käytössä kattavasti vaakoja, joilla kunkin jäteastian paino mitattaisiin. Jäteyhtiö on kuitenkin kartoittanut vaa’an avulla lyhytaikaisesti jätteenkuljetusreiteillä sitä, miten painavat jäteastiat kuljettajat merkitsevät ylipainaviksi. Tämän kartoituksen perusteella on todettu, että liian painaviksi merkataan vain huomattavasti eli kymmeniä kilogrammoja painorajat ylittävät jäteastiat, joiden siirtäminen on erittäin haastavaa. Näin ollen vain varmuudella liian painavat jäteastiat kuitataan ylipainaviksi, ei rajatapauksia.

Totean, että jätelain 79 §:ssä säädetyissä jätemaksun perusteissa kunnille on jätetty harkintavaltaa sen suhteen, miten jätemaksujen perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksapäätöksessä, ja mitkä kustannukset sisällytetään niihin kunnalle jätehuollon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin, jotka maksuilla on jätelain 78 §:n 1 momentin mukaisesti tarkoitus kattaa.

Kiinnitän huomiota siihen, että jätemaksun tarkoituksena on paitsi jätehuollon kustannusten rahoitus, myös jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä jätteen etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon kannustaminen. Maksun kaksoisroolista johtuen maksun määräytymisperusteita ei voi arvioida yksin palvelun tuotantokustannusten kattamisen näkökulmasta. Jätehuoltopalveluiden ja erilliskeräysjärjestelyjä koskevien vaatimusten tulisi palvella myös jätteen saamista hyötykäyttöön kiertotalouden tavoitteiden mukaisesti. Jätetaksassa määrättyjen maksujen tulee kuitenkin perustua jätelain sisältämiin maksuperusteisiin.

On selvää, että jätteenkuljettajien työturvallisuuteen liittyvät kysymykset ovat tärkeitä. Kuitenkaan jätelaissa tai sen perusteluissa ei ole mainintaa työturvallisuuteen liittyvien näkökohtien huomioon ottamisesta jätemaksun perusteena. Jätehuollon maksuperusteiden avoimuus ja tasapuolisuus edellyttävät, että määrätyn maksun perusteen oikeellisuus tulee olla niin maksuvelvolliselle kuin lain noudattamista valvovalle viranomaiselle dokumentoitavissa.

Saadun selvityksen perusteella jätetaksan mukaista ylipainomaksun aiheutumista ei maksuvelvollinen ole voinut omalla toiminnallaan välttää noudattamalla jätehuoltomääräyksiä ottaen huomioon, että määräysten mukaisen jäteastian (240 l/max 40 kg) käyttö olisi edellyttänyt jäteastian painon selvittämistä käytön aikana ja ennen astian tyhjentämistä.

Totean, että jätehuoltomääräyksen painorajat eivät ole täysin yhdenmukaiset jätetaksapäätöksen kanssa. Jätetaksapäätöksen mukaan käsin siirrettävänä astiana on mahdollista käyttää biojätteelle enintään 240 litran astiaa, mutta jätehuoltomääräykset mahdollistavat käsin siirrettävän jäteastian kooksi myös 241–660 litraa, jolloin astian painorajaksi on asetettu 60 kg. Taksapäätöksestä puuttuu 240 litran jäteastian isomman biojäteastian tyhjennys hinta, eikä jätetaksassa ole myöskään esitetty käsin siirrettävien astioiden painorajoja.

Samani selvityksen perusteella jätehuoltomääräyksen ja taksapäätöksen soveltaminen näyttäisi johtavan käytännössä siihen, että biojätteen painoraja on 40 kg. Sen ylittymisen on arvioitu aiheuttavan turvallisuusriskin ja sen vuoksi ylipainomaksun. Kuitenkin muun jätteen kuin biojätteen jäteastian paino voi olla 60 kg ilman ylipainomaksua. Isompiin jäteastioihin ja niiden painorajaan muiden jätelajien kohdallakin on tarpeen seurata jäteastian painoa, mikäli haluaa välttää ylipainomaksulta.

Jätehuoltomääräyksissä painoraja on sidottu jäteastian tilavuuteen. Biojäteastian täyttäminen osittain tai koko tilavuudeltaan astiaan tarkoitetulla jätteellä on johtanut kantelun kohteena olevassa tapauksessa biojäteastian tyhjennysmaksun lisäksi ylipainomaksun määrittämiseen jäteauton kuljettajan arvion perusteella. Kun jätehuoltoyhtiöllä ei ollut myöskään tarjota 240 litraa suurempaa biojäteastiaa, jätehuoltomääräykset ja jätetaksa eivät ohjaa biojätteen jätelainsäädännön tavoitteiden mukaiseen keräämiseen, vaan ovat omiaan ylläpitämään biojätteen lajittelemattomuutta ylipainomaksun välttämiseksi.

Käytössäni olleen selvityksen perusteella en ole täysin voinut vakuuttua siitä, että työturvallisuuteen liittyvät näkökohdat perustelisivat hyväksyttävästi käytössä olevan ylipainomaksun. Jäteastian painoraja on kytketty jäteastian tilavuuteen siten, että tilavamman jäteastian sallittu paino on suurempi kuin tilavuudeltaan pienemmän jäteastian sallittu paino.

Ylipainomaksun perustuminen yksinomaan kuljettajan arvioon ei ole ongelmatonta myöskään jätemaksun julkisoikeudellisen maksun luonteen kannalta. Jätelain 145 §:n mukaan kunnan jätemaksut ovat suoraan ulosottokelpoisia. Mahdollisuus periä jätemaksua suoraan ulosottokelpoisena julkisoikeudellisena maksuna perustuu siihen, että kysymyksessä olevan maksun perusteista on määrätty jätelain nojalla kunnan hyväksymässä jätetaksassa ja maksun on määrännyt virkavastuulla toimiva viranomainen.

Vaikka minulla ei ole perusteita kyseenalaistaa jäteyhtiön käsitystä siitä, että kuljettaja merkitsee ylipainoiseksi vain varmuudella ylipainoiset astiat, totean, että jätetaksan mukaisen ylipainomaksun oikeellisuuden varmistaminen edellyttäisi mahdollisuutta jätehuoltomääräysten mukaisen jäteastian todellisen painon selvittämiseen ennen astian tyhjentämistä.

3.4 Muutoksenhakumahdollisuus

Kantelija on todennut antamassaan vastineessa, että jätemaksua koskeva muutoksenhakumahdollisuus on tässä tapauksessa ongelmallinen, koska laskun maksajalla ei ole esittää omaa näyttöä jäteastian todellisesta painosta, sitä ei löydy myöskään jätelautakunnalta, eikä keräyksen toimittaneelta jätehuoltoyhtiöltä.

Jätelain 82 §:n mukaan maksuvelvolliselle on toimitettava kunnan jätemaksun maksamista varten jätelasku, josta ilmenevät maksettava määrä, eräpäivä, maksuosoite, maksun peruste riittävän tarkasti yksilöitynä, tieto viivästysseuraamuksista, ohjeet muistutuksen tekemistä varten sekä kunnan jätehuoltoviranomaisen tai muun laskuttajan yhteystiedot maksuvelvollisen yhteydenottoa varten.

Maksuvelvollisella on oikeus tehdä 14 päivän kuluessa jätelaskun saamisesta muistutus kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Tämän on tehtävä muistutuksen johdosta päätös ja lähetettävä muuttuneesta maksusta maksuvelvolliselle uusi jätelasku.

Viittaan edellä ylipainomaksun määräytymisestä esittämäni ja totean, että kuljettajan arvioon perustuva maksu ei käsitykseni mukaan ole jätelain tarkoittamalla tavalla riittävän tarkasti yksilöity. Toisaalta arvioon perustuvan maksun virheellisyyden osoittaminen ja muutoksen saaminen maksuun voi olla tosiasiallisesti mahdotonta maksun perusteen yksilöimättömyyden vuoksi.

Kiinnitän jätelautakunnan huomiota siihen, että maksuvelvollisen oikeussuojan toteutuminen edellyttää, että jätehuoltomääräysten ja jätetaksan maksuperusteet ovat lain edellyttämällä tavalla riittävän tarkasti yksilöityjä.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdissa 3.1–3.4 esittämäni käsitykset viranhaltijan hallintolain vastaisesta menettelystä ja jätelautakunnan hyväksymien jätehuoltomääräysten sekä jätetaksaa koskevien päätösten virheellisyydestä jätemaksun ylipainomaksun maksuperusteiden osalta jätelautakunnan tietoon.